

WIJ **B**EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

20 MEI 1987 No. 101

Beschikken bij dit besluit op de beroepen, ingesteld door
bewoners aan de Maaskade en omgeving te Grave, en Scheepswerf
"Grave" b.v., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen
Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V., alle te Grave,

tegen

het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant van
1 december 1981, no. 75.171, Afdeling RBO, waarbij is beslist
over de goedkeuring van het bestemmingsplan "Komplan-Grave" der
gemeente Grave.

De Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur,
gehoord, advies van 19 februari 1987, no. G07.82.0117.127.86.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 1 december 1987, no. 100.307.2
Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Bestuurszaken.

Overzicht van het geschil

De raad der gemeente Grave heeft in zijn openbare vergadering van
18 november 1980, overeenkomstig het voorstel van burgemeester en
wethouders van 21 oktober 1980, vastgesteld het bestemmingsplan
"Komplan-Grave".

Burgemeester en wethouders hebben bij hun genoemde voorstel van 21 oktober 1980 ten aanzien van de door Th. van Tuyn-van Gemert c.s. ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, het volgende overwogen:

Aan het opnemen van een bouwmogelijkheid voor een hal van 18 m over een reeds bestaande hellingbaan en de mogelijkheid een droogdok vast te leggen kan niet een zodanig rechtstreeks nadelig gewicht jegens de belangen van de reclamanten worden toegekend, dat deze uitbreiding om die redenen achterwege zou moeten blijven.

Ten aanzien van het bezwaar tegen aantasting leefbaarheid van de buurt door toeneming verkeersoverlast, geluidoverlast, milieuhinder, gevaren enzovoorts merken wij het volgende op. Ofschoon uitbreiding van de werf een voor de omgeving zwaardere belasting met zich kan brengen, achten wij deze vooralsnog niet onaanvaardbaar hoog ten opzichte van de thans bestaande situatie.

Ten aanzien van de bezwaren, dat de koppeling bouwvergunning-Hinderwet geen garantie is voor beperking van de hinder tot een aanvaardbaar minimum en dat uitbreidingsmogelijkheden in het plan niet aanvaardbaar zijn, merken wij het volgende op. Koppeling aan de milieuwetgeving en strikte toepassing van andere milieubescherpende bepalingen (Wet geluidhinder, Algemene politie verordening, verkeerswetgeving en dergelijke) bieden de gelegenheid tot handhaving van ten minste de huidige woonkwaliteit.

Ten aanzien van de bezwaren tegen het feit, dat uitbreiding van de werf in strijd is met verschillende doelstellingen uit het plan volgens de toelichting op de bladzijden 43, 45, 27, 37, 69 en 65 en dat de overheid, gelet op het beginsel van behoorlijk bestuur, behoort te handelen overeenkomstig het na te streven beleid, merken wij het volgende op. De strekking van de in het plan opgenomen doelstellingen is geen absolute doch een relatieve, omdat rekening moet worden gehouden met hetgeen haalbaar is of onhaalbaar is. Doelstellingen kunnen op grond van de realiteit blijken niet haalbaar te zijn of aangepast te moeten worden. In de redactie van de doelstellingen wordt veelal met deze onzekerheid rekening gehouden.

Ten aanzien van de bezwaren, dat door bouw van de hal 4 m hoger dan de bestaande loods het zicht op Grave wordt geschaad en afbreuk wordt gedaan aan historische waarden (beschermd stadsgezicht, restauraties) en uitbreiding in strijd is met het beleid volgens bladzijde 17 (historische situatie leidraad) en het streven silhouetbeschadiging tegen te gaan, merken wij het volgende op. Ofschoon een loods ter hoogte van 18 m geen verfraaiing van het aanzicht betekent kan aan dit aspect - wanneer de hal in een gedekte kleur wordt geschilderd - niet een zodanig nadelig gewicht worden toegekend, dat de bouw hiervan uit oogpunt van behoud van historische waarden achterwege zou dienen te blijven. Van werkelijk behoud of herstel van historische waarden kan slechts sprake zijn bij verwijdering van de werf. Dit laatste is niet haalbaar gebleken. Indien er sprake is van een onevenredige waardevermindering van de eigen woning(en) staat voor de reclamanten de mogelijkheid open om bij de gemeenteraad een verzoek tot vergoeding van planshade als bedoeld in artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in te dienen.

Ten aanzien van het niet vaststaan van de noodzaak tot uitbreiding en het feit, dat er onvoldoende argumenten zijn en er geen zwaarwegende noodzaak is in economisch opzicht, merken wij het volgende op. Bij het toekennen van uitbreidingsmogelijkheden speelt een aantal factoren een rol:

1. de behoefte bij het bedrijf om zijn positie te verbeteren nu de mogelijkheden op de markt van vraag en aanbod aanwezig zijn. Met name is de gangbare maatvoering voor schepen wat lengte en tonnage betreft groter geworden, zodat in verband daarmee de hellingcapaciteit moet worden aangepast c.q. vergroot;
2. de mogelijkheden en de technische know-how die in het bedrijf aanwezig zijn;
3. het behoud van de werkgelegenheid;
4. de nadelige gevolgen van een uitbreiding voor derden.

De bij het plan toegekende uitbreidingsmogelijkheden komen ons in bovenstaand verband gewenst en verantwoord voor. Wordt het bestemmingsplan overeenkomstig het voorliggende ontwerp vast-

gesteld dan zal de gegeven uitbreidingsmogelijkheid tevens de allerlaatste zijn. Noch naar links, noch naar rechts, noch rivierwaarts noch landinwaarts biedt het plan dan nog enige mogelijkheid.

Ten aanzien van de bezwaren tegen het doortrekken van de bestemming "Scheepswerf" over een afstand van circa 40 à 50 m tot voor de woningen aan de Maaskade, zodat materiaalopslag, oud schroot en roestig metaal het uitzicht belemmeren en het woongenot aantasten, en dat de bestemming "Scheepswerf" ware te beperken tot het gebied gelegen ten noorden van de denkbeeldige lijn, die ligt in het verlengde van de noordelijke zijgevel van het pand Maaskade no. 24, waarbij opslag elders op het terrein of buiten het terrein van de werf en afmeren van het stevendok niet voor de woningen maar ook ten noorden van genoemde lijn plaatsvinden, merken wij het volgende op. Op de bedoelde strook is de scheepswerf thans als zodanig in bedrijf. Met deze realiteit dient het plan rekening te houden. Het terrein tegenover de woningen blijft behoudens verleende bouwvergunningen (showroom) onbebouwd. Opslag van duurzaam aan hun bestemming onttrokken voorwerpen is op dit terrein niet toegestaan. Opslag elders c.q. buiten het bedrijf is niet reëel omdat voor dit doel geen grond in de directe nabijheid beschikbaar is. Een opslagterrein op de werf is voor een efficiënte bedrijfsvoering noodzakelijk. Gezien de voorgenomen ligplaats van het grote dok is het afmeren van het stevendok op een andere dan de huidige (en in het plan aangegeven) plaats niet mogelijk en zeker niet zoals de reclamanten aangeven.

Ten aanzien van het bezwaar tegen de bestemming "Wegen c.a." voor een strook van circa 1 m tussen het pand Maaskade no. 24 en het bedrijfsterrein, merken wij het volgende op. De strook gelegen tussen het pand Maaskade no. 24 en het bedrijfsterrein van de werf is in het plan bestemd als "Wegen c.a.". Deze strook is conform de huidige situatie ongeveer 1,50 m breed. Niet valt in te zien, dat verbreding van deze strook tot 2,50 m een afdoende bescherming zou kunnen bieden voor de door de reclamanten aangevoerde bezwaren verbonden aan de opslag

van gevaarlijke stoffen. Bescherming zal veeleer gevonden dienen te worden binnen het kader van de toepasselijke milieuwetgeving.

Ten aanzien van het bezwaar tegen de mogelijkheid om voor de woningen een muur van 2,25 m te bouwen in verband met beperking van het uitzicht, merken wij het volgende op. Om het terrein vóór de woningen een open karakter te laten behouden zullen slechts hekwerken en dergelijke mogen worden gebouwd.

Muren worden met name uitgezonderd. Het desbetreffende voorschrift in het derde lid van artikel 41A wordt dienovereenkomstig aangepast.

Burgemeester en wethouders hebben daarbij vervolgens ten aanzien van de door Scheepswerf "Grave" b.v. c.s. ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, het volgende overwogen:

Ten aanzien van het bezwaar van de reclamanten tegen de in het plan voorgestelde voorwaarden, en tegen het feit, dat de bepalingen, genoemd in het plan, niet overeenkomen met de in 1977 gemaakte afspraken, welke onlangs zijn bevestigd, merken wij het volgende op. Deze afspraken luiden als volgt:

1. Scheepswerf plaatst, afhankelijk van aanwijzing Rijkswaterstaat, een drijvend dok met ligplaats in de Maas
- op de plankaart is de plaats voor een drijvend dok aangegeven.
2. Vervolgens vindt een verbouw plaats van kantine, was- en douchegelegenheid
- dit is inmiddels gerealiseerd.
3. Als het dok is geplaatst wordt begonnen met de bouw van een tweede dok, dat de oude hellingbaan zal vervangen. Dat dok zal zodanig geconstrueerd worden dat het komt te liggen in een overdekte hal.
- in de voorschriften en op de plankaart is een regeling opgenomen voor de realisering.
4. Vervolgens zal er een showroom worden gebouwd
- de bouwvergunning voor de showroom is reeds verleend. Deze kan dus alsnog worden gebouwd.

5. Op langere termijn vindt nog de bouw plaats van een kantoor.
- de bouw van een kantoor is mogelijk volgens de regeling in artikel 41A, eerste lid.

Gezien bovenstaande overwegingen zijn wij van mening, dat de gemaakte afspraken wel zijn nagekomen.

Ten aanzien van het bezwaar, dat de in het plan weergegeven voorschriften de bestemmings- en gebruiksmogelijkheden van gebouwen, opstallen, gronden, terreinen, kade- en wateroppervlakte, ernstig zullen belemmeren, merken wij het volgende op. In de reactie ten aanzien van het bezwaar, dat de hoogte van 13.00 m voor de te verhogen bestaande bouwhallen te laag is en ten aanzien van het bezwaar tegen een bepaling van artikel 42, waar de afzonderlijke bepalingen aan de orde komen, zal hier nader op worden ingegaan.

Ten aanzien van het bezwaar, dat de hoogte van 13.00 m voor de te verhogen bestaande bouwhallen te laag is, merken wij het volgende op. In info 51 (van 25 januari 1977) is een reactie gegeven op de plannen van de scheepswerf. Hier stond vermeld, dat de gemeente niet enthousiast was over de plannen tot verhoging van de hallen en dat het uiteindelijke standpunt bepaald zou worden in overleg met de Provinciale Planologische Dienst. Dit uiteindelijke standpunt is geformuleerd in het ontwerp-bestemmingsplan en gesteld op: 13.00 m. Uit stedenbouwkundige overwegingen achten wij het niet wenselijk, dat de hal wordt verhoogd, omdat het contrast met het Bastion dan wel erg groot gaat worden. Het uitzicht vanaf het Bastion zal hierdoor sterk worden aangetast. Het verzoek om verhoging tot 18.00 m gaat verder dan de eerder gedane toezeggingen.

De bestaande woning wordt wel als dienstwoning beschouwd. De bouw van een tweede woning is dus niet mogelijk. Gezien de omvang van het bedrijf achten wij het niet noodzakelijk, dat er een tweede dienstwoning wordt gebouwd. De bepalingen omtrent hoogte en inhoud laten de bouw toe van een woning, welke vergelijkbaar is met een gemiddelde eengezinswoning, dus acceptabel. Daarnaast is het niet wenselijk, dat er nabij een hinderveroorzakend bedrijf nog een woning wordt gebouwd.

Ten aanzien van de bezwaren tegen de beperking, welke het onmogelijk maakt nog langer enige werkzaamheden op het buitenterrein uit te voeren, en dat het zelfs onmogelijk wordt gemaakt kleine vaartuigen voor korte of langere tijd te plaatsen op het hiervoor beschikbare en reeds jarenlang hiervoor in gebruik zijnde terrein, en dat hiermede eveneens het buitenopslagterrein wordt ontnomen, althans voor dit doel onbruikbaar gemaakt en het absoluut niet aanvaardbaar is om voor dit terrein, hetwelk geheel onder kraanbereik ligt met een kraancapaciteit van 12 ton bij een haakhoogte van 21 m waarop normaal scheepssecties worden gebouwd en opgeslagen, alsmede voorraad en stellingmateriaal, een dergelijke beperking voor te schrijven, merken wij het volgende op.

Dit artikel heeft betrekking op bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en regelt dus niets omtrent de werkzaamheden, die eventueel op dit terrein worden uitgevoerd. Volgens de begripsbepalingen is een vaartuig geen bouwwerk, zodat het plaatsen van vaartuigen hier niet onmogelijk wordt gemaakt. Er is geen sprake van het ontnemen van een buitenopslagterrein daar het hier expliciet betreft het bouwen. Over het gebruik (dit is opslag) wordt in dit artikel niets geregeld.

Mede gelet op het uitzicht van de bewoners aan de Maaskade achten wij het wenselijk een maximale hoogte op te nemen. Conform de bestaande situatie is de maximale hoogte gesteld op 2.50 m (artikel 41, punt 3 is aangepast). Het bouwen van een muur is niet toegestaan.

Ten aanzien van het bezwaar betreffende de afbouwkade merken wij het volgende op. Hiervoor geldt, dat in dit artikel bepalingen zijn opgenomen om het bouwen te regelen. Het gebruik van de gronden (bijvoorbeeld als ligplaats voor schepen) wordt hier niet geregeld. Het afmeren van vrachtschepen is hier dus wel mogelijk. Het bezwaar achten wij niet van toepassing. Om onduidelijkheid te voorkomen is de redactie van artikel 41, onder A, sub 5 en artikel 42, onder B, sub 2 aangepast.

Ten aanzien van het bezwaar tegen een bepaling van artikel 42 merken wij het volgende op. Bij de opzet van het bestemmingsplan is men ervan uitgegaan, dat de scheepswerf ter plaatse moet blijven gehandhaafd maar dan wel zodanig, dat:

- de hinder voor de omwonenden niet onevenredig groot is;
- de scheepswerf economisch gezien redelijkerwijs moet kunnen blijven functioneren.

Overeenkomstig deze beslissing is de bestemming "Scheepswerf" opgenomen, welke inhoudt, dat de zodanig bestemde gronden ook dienovereenkomstig moeten worden gebruikt.

Een volledige vrijheid ten aanzien van de afmetingen van de dokken is in deze situatie onmogelijk, daar er zeker rekening moet worden gehouden met de aangrenzende, respectievelijk omliggende bebouwing. Daar de scheepswerf en de woningen bij elkaar liggen, zullen er van beide kanten concessies moeten worden gedaan. In dit geval betekent dit: beperkingen aan de afmeting van het dok.

De gronden, die indertijd als industrieterrein zijn gekocht hebben een veel geringere omvang dan de gronden, welke nu als "Scheepswerf" zijn bestemd. Daarnaast zijn er wijzigingen in de milieuwetgeving aangebracht, die nu in een plan moeten worden opgenomen. In dit kader zijn er in het ontwerp-plan bepalingen opgenomen, die enerzijds het woonmilieu beschermen en anderzijds het voortbestaan van de scheepswerf mogelijk maken. Ten aanzien van het bezwaar, dat er geen rekening is gehouden met de gemaakte afspraken in 1977 en de strekking van het raadsbesluit in 1980, merken wij het volgende op:

De gemaakte afspraken zijn hierboven reeds genoemd. In het raadsbesluit stond: de scheepswerf is een niet meer weg te denken bedrijf in de binnenstad; bij de planvorming zal hier rekening mee worden gehouden, daarbij trachtend de ongemakken voor de buurt zo goed mogelijk te beperken. In het ontwerp-plan nu zijn de grenzen zo getrokken, dat daarin de voorgenomen plannen tot uitbreiding van de werf passen. Onzes inziens is dit in overeenstemming met de inhoud van het raadsbesluit. Ten aanzien van het bezwaar, dat geen enkel overleg heeft plaatsgevonden, merken wij het volgende op. In 1977 heeft er overleg plaatsgevonden en zijn er afspraken gemaakt. Door de directie van de scheepswerf is een bouwtekening geleverd. Aan de hand van deze tekening is het bestemmingsplan opgesteld.

Onzes inziens is er dus wel rekening gehouden met de wensen van de reclamant. Daar de bouwvergunning voor een showroom reeds is afgegeven kan deze alsnog worden gebouwd. Deze vergunning is verleend, voordat het bestemmingsplan ter visie lag: de showroom valt dan onder het overgangsrecht. Zoals reeds vermeld met betrekking tot het bezwaar, dat er geen rekening is gehouden met de gemaakte afspraken in 1977 en de strekking van het raadsbesluit in 1980, zijn de grenzen op het ontwerp zo getrokken, dat de voorgenomen uitbreiding erin past.

Het is niet de opzet van het plan om het goed en economisch functioneren van een bedrijf aan banden te leggen. Er is bij het maken van het plan getracht een goed evenwicht te vinden tussen enerzijds de woonfunctie en anderzijds de bedrijfsfunctie. In zo'n situatie zullen er van beide kanten concessies moeten worden gedaan. Onzes inziens is het plan in deze vorm een goed compromis tussen enerzijds de scheepswerf en anderzijds de woonbebouwing.

Burgemeester en wethouders hebben daarbij voorts ten aanzien van de door de Hoofdingenieur-Directeur van Rijkswaterstaat in de directie Noord-Brabant ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, het volgende overwogen:

Door de reclamant wordt opgemerkt, dat artikel 41, onder 4, zodanig moet worden aangevuld, dat:

- "voor zover de gronden binnen de bestemming "Scheepswerf" zijn gelegen in het zomer- of winterbed van de rivier de Maas is het bouwen van bouwwerken als bedoeld in het eerste, tweede en derde lid van dit artikel slechts toegestaan, nadat de rivierbeheerder ter zake is gehoord".

Daarnaast merkt de reclamant op, dat de tekst van lid A, onder 5, sub c, als volgt dient te worden geredigeerd: "vooraf de rivierbeheerder ter zake het gebruik als onder a en b omschreven dient te worden gehoord".

Deze laatste wijziging is gebaseerd op het feit, dat de hier vereiste vergunningen niet in de Rivierenwet zijn geregeld

maar in het Algemeen Reglement van politie voor rivieren en Rijkskanalen. De hier voorgestelde wijzigingen in de voorschriften zullen worden opgenomen.

Gedeputeerde staten van Noord-Brabant hebben bij hun vorengenoemde besluit van 1 december 1981 aan het onderwerpelijke bestemmingsplan gedeeltelijk goedkeuring onthouden en gedeeltelijk goedkeuring verleend.

Gedeputeerde staten hebben daarbij ten aanzien van de door de Scheepswerf "Grave" b.v., Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V. en Van Hemsbergen Beheer B.V. bij hen ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, het volgende overwogen:

Het bezwaar, dat de begripsomschrijving ontbreekt, is niet bij de gemeenteraad van Grave ingediend en als zodanig heeft de gemeenteraad dit niet bij zijn beoordeling kunnen betrekken, zodat reclamanten in dit bezwaar niet kunnen worden ontvangen. Overigens zijn wij van mening, dat deze begripsomschrijving niet kan worden gemist. Wij zullen het gemeentebestuur van Grave dan ook verzoeken het plan op dit onderdeel te herzien. Gelet op de beperkte omvang en de situering van het terrein achten wij het planologisch niet aanvaardbaar, dat het terrein in aanzienlijke mate voor andere doeleinden dan die, welke binnen de bestemming gegeven worden, wordt gebruikt. Overigens biedt de vrijstellingsbepaling van artikel 42, lid D, voldoende ruimte voor een beperkt ander gebruik. Dit bezwaar achten wij ongegrond. De beperkingen in de voorschriften vloeien voort uit de planologisch niet gunstige ligging en de beperkte omvang van het terrein. In deze situatie kan dan ook niet van onaanvaardbare beperkingen worden gesproken waarbij wij overigens verwijzen naar het gestelde hierna ten aanzien van relevante bezwaren tegen onaanvaardbare beperkingen. Dit bezwaar achten wij ongegrond.

Het bezwaar van de reclamanten, dat in artikel 41, lid A en lid D, de staat van inrichtingen ontbreekt is niet bij de gemeenteraad naar voren gebracht en de reclamanten kunnen

mitsdien niet in dit bezwaar worden ontvangen. Overigens is in de bijlage bij de voorschriften een staat van inrichtingen opgenomen. Het bezwaar tegen artikel 41, lid A, onder 1, sub a, tot verruiming van de bebouwingsgrenzen is niet bij de gemeenteraad ingediend en de reclamanten kunnen als zodanig niet in hun bezwaar worden ontvangen. Gelet op de situering en omvang van het terrein achten wij de beperking van de bebouwingmogelijkheden planologisch aanvaardbaar. Voor wat betreft de mogelijkheden voor de bouw van een kantoor zijn binnen de bebouwingsgrenzen mogelijkheden aanwezig. Het bezwaar tegen artikel 41, lid A, onder 1, sub b, en artikel 41, lid A, onder 5, sub a en b, achten wij gegrond. Het bestemmingsplan is naar onze mening wel het geëigende middel om te komen tot een coördinatie van alle ruimtelijk relevante belangen doch de thans voorliggende regeling achten wij te stringent. De genoemde artikelen komen dan ook niet voor goedkeuring in aanmerking. Het bezwaar tegen artikel 41, lid A, onder 1, sub c en e, achten wij ongegrond, omdat een grotere hoogte het zicht vanaf het Bastion te zeer aantast. Voor wat betreft het bezwaar tegen de differentiatie merken wij op, dat dit bezwaar niet bij de gemeenteraad is ingediend en dat de reclamanten mitsdien in dit bezwaar niet kunnen worden ontvangen. Overigens achten wij een differentiatie planologisch aanvaardbaar ten einde de meeste overlast veroorzakende bedrijfsonderdelen zo ver mogelijk van de bestaande woonbebouwing te situeren. Het bezwaar tegen onder meer artikel 41, lid A, onder 4, achten wij ongegrond omdat wij van mening zijn, dat, gelet op de in het geding zijnde belangen vooraf het horen van de rivierbeheerder aanvaardbaar en zelfs noodzakelijk is. In juridische zin achten wij het juist, dat binnen de voorschriften een afweging van belangen mogelijk wordt gemaakt. Het bezwaar tegen artikel 41, lid A, onder 2, achten wij ongegrond, omdat wij het niet wenselijk vinden, dat nabij een hinderveroorzakend bedrijf als het onderwerpelijke nog een woning wordt gebouwd. Het bezwaar tegen artikel 41, lid A, onder 3, sub a, achten wij gegrond, omdat een maximale hoogte van 1 m

te beperkend is, zeker in relatie tot de overige planvoorschriften waar voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, een maximale hoogte van 2,25 m wordt aangehouden. Bovendien zijn op dit terrein reeds bouwwerken, geen gebouwen zijnde, aanwezig met een grotere hoogte dan 1 m, zodat deze onder het overgangsrecht zouden vallen, zonder dat de noodzaak daarvan is aangegeven. Deze bepaling komt dan ook niet voor goedkeuring in aanmerking. Het bezwaar ten aanzien van artikel 41, lid A, onder 3, sub b, achten wij ongegrond, omdat de hijskraan met kraanbaan in de onderwerpelijke situatie als een geheel moet worden gezien en als zodanig kan de hijskraan als een bouwwerk worden aangemerkt. Gelet op de grote invloed van een hoge kraan op het silhouet van Grave en de mogelijke overlast voor de directe omgeving, achten wij het planologisch aanvaardbaar, dat de hoogte aan een maximummaat overeenkomstig de bestaande situatie is gebonden. De bezwaren tegen artikel 41, lid A, onder 3, sub c en d, achten wij ongegrond, omdat de maximale hoogte van 2.50 m voldoende wordt geacht. In verband met de aanwezige woonbebouwing dient de bouw van een erfscheiding in de vorm van een muur uitgesloten te worden. Voor wat betreft de bezwaren tegen artikel 41, lid A, onder 5, merken wij op, dat in dit artikel niet een dok als bouwwerk wordt aangemerkt maar de meerpalen en dergelijke. Overigens zij opgemerkt, dat een dok wel als een bouwwerk is aan te merken. Het gebruik van de meerpalen alsmede het gebruik van het water ten behoeve van dokken, pontons en dergelijke valt onzes inziens binnen de competentie van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Voor wat betreft de hoogte genoemd in sub b merken wij op, dat aansluiting is gezocht bij de bestaande toestand. De reclamanten voeren onvoldoende redenen aan om een grotere hoogte te motiveren. Dit bezwaar achten wij ongegrond. Het bezwaar tegen artikel 42, lid A, achten wij ongegrond, omdat in samenhang met de overige leden van dit artikel van onduidelijkheid geen sprake kan zijn. Ten aanzien van het bezwaar tegen artikel 42, lid B, onder 1, sub b, dat uit het raadsvoorstel en de daarbij behorende bijlage een interpretatie-

verschil omtrent duurzaam aan hun bestemming onttrokken voorwerpen valt af te leiden, merken wij op, dat wij dit bezwaar ongegrond achten. Met betrekking tot het bezwaar tegen artikel 42, lid B, onder 2, merken wij op, dat de hiergenoemde bepaling in samenhang moet worden gezien met artikel 41, lid A, onder 5. De bepaling van artikel 42, lid B, onder 2, is niet facultatief bedoeld doch cumulatief. Dit bezwaar achten wij ongegrond. Voor wat betreft het bezwaar tegen artikel 42, lid B, onder 3, verwijzen wij naar het gestelde met betrekking tot het bezwaar tegen onder meer artikel 41, lid A, onder 4. Dit bezwaar achten wij ongegrond. Ten aanzien van het bezwaar tegen artikel 42, lid C, onder 3, sub a, verwijzen wij naar het gestelde ten aanzien van de beperkte omvang en de situering van het terrein. Dit bezwaar achten wij ongegrond. Het bezwaar tegen artikel 42, lid D, achten wij ongegrond, aangezien de in het tweede lid opgenomen belangenprocedure slechts de bedoeling heeft burgemeester en wethouders inzicht te geven in alle relevante gegevens om op die wijze tot een weloverwogen oordeel te kunnen komen inzake het meest doelmatige gebruik. De hier gegeven bepaling is naar onze mening dan ook aanvaardbaar. Het bezwaar tegen artikel 42, lid D, onder 2, sub c, als zou daar een foutieve verwijzing naar de Wet op de Ruimtelijke Ordening zijn opgenomen, achten wij ongegrond, omdat de gemeenteraad bij de vaststelling de in het ontwerp door de reclamanten gesignaleerde omissie heeft hersteld. De reclamanten hebben bij de gemeenteraad geen bezwaren ingediend tegen de bestemming "Woningen in klasse D.1", terwijl de gemeenteraad het plan op dit onderdeel niet heeft gewijzigd bij de vaststelling. De reclamanten kunnen derhalve in dit bezwaar niet worden ontvangen.

Gedeputeerde staten hebben daarbij voorts ten aanzien van de door mr. H. Dubach, namens de bewoners van de Maaskade bij hen ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, het volgende overwogen:

De reclamanten maken de volgende bezwaren.

1. De uitbreidingsmogelijkheden van de werf zijn niet aanvaardbaar vanwege:
 - a. toeneming van de bestaande overlast,
 - b. strijdigheid met de doelstellingen,
 - c. schade aan het zicht op Grave en afbreuk aan historische waarden,
 - d. waardevermindering van de woningen,
 - e. onvoldoende noodzaak.
2. Het uitzicht wordt belemmerd en het woongenot bij de woningen aan de Maaskade wordt aangetast.
3. Het ontbreken van een groenstrook tussen de woning Maaskade no. 24 en de scheepswerf.
4. Reële mogelijkheden voor inspraak hebben ontbroken.
5. Er heeft geen redelijke belangenafweging plaatsgevonden.
6. De wijziging van artikel 41, lid A, onder 5, sub a en b, na de vaststelling door de raad.
7. De locatie van de scheepswerf waarvan de gevolgen op de omgeving worden afgewenteld.

Ten aanzien van de bezwaren overwegen wij het volgende.

sub 1. Omdat de verplaatsing van de werf financieel gezien niet tot de mogelijkheden behoort, dient de werf op de huidige plaats te worden gehandhaafd en mitsdien als zodanig bestemd te worden. Dit impliceert tevens, dat het bedrijf ook in de toekomst moet kunnen blijven functioneren, waarvoor het toestaan van een redelijke en planologisch aanvaardbare uitbreiding noodzakelijk is. Binnen het plan zijn zodanige regels opgenomen, dat de bestaande en de toekomstige overlast zo veel mogelijk beperkt blijven. Voor wat betreft de doelstellingen van de plan kan worden gesteld, dat hierin slechts tot uitdrukking is gebracht hetgeen wenselijk zou zijn doch met name oorzaken van financiële aard maken verwerkelijking van de gewenste situatie niet mogelijk.

sub 2 en 3. De mate waarin over en weer hinder wordt ondervonden is in de concrete situatie niet direct aantoonbaar. Zoals hiervoor reeds is gesteld, behoort verplaatsing van de werf niet tot de mogelijkheden. Wij achten het bovendien geenszins

bewezen, dat in het onderwerpelijke geval van een onaanvaardbare woonsituatie sprake is. Mede in overweging nemende, dat er sprake is van een bestaande situatie zijn wij van mening, dat beide litigieuze bestemmingen naast elkaar aanvaardbaar zijn. Hierbij tekenen wij overigens uitdrukkelijk aan, dat een actief beleid van overheidswege ter zake geboden blijft om die maatregelen te treffen, die voor beide partijen een zo goed mogelijke oplossing bieden. De bestemmingsregeling als zodanig biedt daartoe naar onze mening de mogelijkheid.

sub 4 en 5. De gevolgde procedure heeft voldoende mogelijkheden geboden om de bezwaren naar voren te brengen en te kunnen afwegen tegen andere in het geding zijnde belangen.

sub 6. Artikel 41, lid A, onder 5, sub a en b, is geheel in overeenstemming met het besluit, dat de gemeenteraad te dien aanzien heeft genomen. Van een wijziging nadien is geen sprake.

sub 7. Wij mogen hierbij verwijzen naar het gestelde onder sub 2 en 3.

Gelet op het vorenstaande achten wij de bezwaren ongegrond.

In beroep voeren de bewoners aan de Maaskade en omgeving te Grave het volgende aan:

Zij verzoeken de in eerdere instanties ingediende bezwaarschriften als herhaald en ingelast in dit beroepschrift te beschouwen. De gronden, waarop het beroepschrift rust, zijn: Doel van het bestemmingsplan is een goede ruimtelijke ordening van het gebied, waarover het plan zich uitstrekt.

De subcommissie voor de gemeentelijke plannen van de Provinciale Planologische Commissie brengt in een adviesnota van 26 augustus 1981 ter kennis van gedeputeerde staten, dat:

"in het bestemmingsplan geen inzicht is gegeven in hoeverre er thans reeds sprake is van een onaanvaardbaar woonmilieu bij de woningen aan de Maaskade. Volgens de toelichting zou de bestaande situatie niet worden verbeterd. In het plan is een aantal beperkingen aan de scheepswerf opgelegd, die ook deels voortvloeien uit de planologisch ongunstige ligging van de werf in de kom van Grave en het beperkte terreinoppervlak.

Gelet op de terreinomvang en de situering ten opzichte van de woningen, worden de ruimtelijke mogelijkheden om overlast veroorzakende activiteiten op of om de werf af te schermen, of op voldoende afstand van de woningen te situeren, uiterst gering geacht. In het bijzonder kan gewezen worden op de aan- en afvoer van materialen over de Maaskade vlak voor de woningen langs. Enerzijds wordt de scheepswerf in zijn functioneren belemmerd door de aanwezigheid van de woningen en anderzijds ondervinden de bewoners van deze woningen blijvende overlast. Gelet op de ruimtelijke verwevenheid van de scheepswerf en de naastgelegen woningen kan geconstateerd worden, dat in voorliggend plan een bron van blijvende conflictsituaties wordt bestendigd, hetgeen uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening en volkshuisvesting niet kan worden bestempeld als een goede zaak. De situatie ter plaatse kan echter eerst onaanvaardbaar worden genoemd als exact kan worden aangegeven wat de hinder is over en weer en in welke mate. Dit kan in dit stadium, vanwege het ontbreken van gegevens, ook dezerzijds niet worden aangetoond. Verplaatsing van de werf behoort, zoals eerder reeds is geconstateerd, niet tot de mogelijkheden. Een onaanvaardbare woonsituatie is niet bewezen. Mede in overweging genomen dat hier sprake is van een bestaande toestand adviseert de commissie de beide litigieuze bestemmingen te aanvaarden.

Gelet op de in het geding zijnde belangen, wordt een actief beleid van de gemeente in dezen noodzakelijk geacht en wel in die zin, dat maatregelen worden getroffen waardoor een voor beide partijen zo goed mogelijke oplossing wordt bereikt". Hoewel in dit citaat letterlijk wordt gesteld, dat een onaanvaardbare woonsituatie niet is bewezen, komt de Provinciale Planologische Commissie op dezelfde pagina onder het kopje "II Ruimtelijke Inrichting", tot de conclusie, dat: "gelet op het onder I sub 1 gestelde wordt de woonfunctie aan de Maaskade thans niet aanvaardbaar geacht".

Het feit, dat het bestemmingsplan geen inzicht geeft in de huidige aantasting van het woonmilieu, noch enig inzicht geeft

in de toenemende aantasting van het woonmilieu bij het uitvoering geven aan het bestreden bestemmingsplan, is in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder in strijd met artikel 10 der Wet op de Ruimtelijke Ordening en artikel 7, eerste lid en tweede lid, sub e, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening.

Gedeputeerde staten merken in hun bestreden besluit op, dat de mate, waarin over en weer hinder wordt ondervonden, in de concrete situatie niet direct aantoonbaar is. Het is aan gedeputeerde staten bekend, dat ten behoeve van de dienst gemeentewerken van de gemeente Grave, het ingenieursbureau Haskoning B.V. uit Nijmegen in april 1981 een akoestisch onderzoek heeft ingesteld naar de mate van hinder, veroorzaakt door de scheepswerf "Grave" b.v. In het naar aanleiding van dit onderzoek uitgebrachte rapport wordt (nog) geen rekening gehouden met de in april 1981 voorgenomen uitbreiding van de scheepswerf. In het hoofdstuk "Samenvatting en konklusies" concludeert Haskoning B.V., dat de saneringswaarde van 55 dB(A) niet wordt overschreden, zolang er maar niet gewerkt wordt vóór de woningen aan de Maaskade. Op dit moment sluit het bestemmingsplan niet uit, dat op het als scheepswerfterrein bestemde terrein, vóór de woningen aan de Maaskade, geraasmakende werkzaamheden worden verricht. Bovendien staat het bestreden bestemmingsplan in artikel 42, lid B, onder 2 toe, dat één stevendok met ponton, gemeerd mag worden en afgemeerd mag worden gehouden ter plaatse van aanduiding I. "Aanduiding I" bevindt zich precies vóór de woningen aan de Maaskade. Haskoning B.V. merkt op, dat ten gevolge van de werkzaamheden op het stevendok de geluidbelasting op de gevels van deze woningen zou stijgen tot L-equivalent 61 dB(A).

"Daarmee wordt", aldus Haskoning B.V., "de zoneringsgrenswaarde van 50 dB(A), dat is de dan geldende grenswaarde voor nieuwe situaties, aanzienlijk overschreden".

De litigieuze bestemmingen tot woningen en tot scheepswerf zijn, alleen al op grond van het summiere onderzoek van Haskoning B.V., naast elkaar in elk geval niet aanvaardbaar

op de wijze, zoals het nu is vastgelegd in het bestreden plan. Gedeputeerde staten hebben gehandeld in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur door de resultaten van het onderzoek van Haskoning B.V. niet mee te wegen in hun besluitvorming. Het is geenszins te verwachten, dat in het kader van de hinderwetprocedure zodanige voorzieningen kunnen worden getroffen, dat wel van een aanvaardbare situatie kan worden gesproken. Een onderzoek naar de noodzaak van uitbreiding van de scheepswerf is, in strijd met het wettelijke voorschrift van artikel 7 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, althans met enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, niet verricht. Uitgaande van de constatering van gedeputeerde staten, dat verplaatsing van de scheepswerf financieel gezien niet tot de mogelijkheden behoort, is het opmerkelijk, dat geen onderzoek is verricht naar de vraag, of de uitbreiding van de werf, die in het bestreden bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt, noodzakelijk is voor de levensvatbaarheid van het bedrijf. Door dit onderzoek na te laten en louter en alleen af te gaan op mededelingen van de scheepswerf dienaangaande, is gehandeld in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Artikel 41, lid A, onder 5. De Provinciale Planologische Commissie merkt in haar adviesnota op, dat artikel 41, lid A, onder 5, conform het raadsbesluit in de voorschriften zou zijn opgenomen. Op 18 november 1980 is door de raad het bestemmingsplan "Komplan Grave" vastgesteld. Nadien is een wijzigingsvoorstel door burgemeester en wethouders ingediend, waarin tweemaal het woordje "en" uit artikel 41, lid A, onder 5, was geschrapt.

Bestemmingsplan artikel 41, lid A, onder 1, sub b.

Ten onrechte hebben gedeputeerde staten goedkeuring onthouden aan dit onderdeel van artikel 41. Immers, in dit geval bestaat er een sterke relatie tussen de bouwwerken die worden opgericht en de dientengevolge daarvan voor de bewoners te verwachten hinder. Deze relatie is zo sterk, dat een toetsing moet worden uitgevoerd op de hinderaspecten, alvorens aan de realisering van de bouwwerken kan worden begonnen.

Artikel 41, lid A, onder 3, sub a.

Het onthouden van goedkeuring aan dit onderdeel betekent, dat het mogelijk wordt om bouwwerken, geen gebouwen zijnde, op te richten tot ongelimiteerde hoogte. Het zicht van de bewoners kan hierdoor ernstig worden geschaad. De Provinciale Planologische Commissie merkte reeds op (artikel 41, lid A, onder 3, sub c en d) dat er zwaarwegende redenen zijn om in elk geval de bouw van een erfafscheiding in de vorm van een muur vóór de woningen uit te sluiten. Deze uitsluiting wordt in feite geregeld door artikel 41, lid A, onder 3, sub d. Door het onthouden van goedkeuring van artikel 41, lid A, onder 3, sub a, wordt de bedoeling van artikel 41, lid A, onder 3, sub d, gefrustreerd, omdat de werf in staat is verder afbreuk te doen aan het zicht van de bewoners. Overigens is de overweging van gedeputeerde staten, dat op dit terrein reeds thans bouwwerken, geen gebouwen zijnde, aanwezig zijn, met een grotere hoogte dan 1.00 m, onjuist.

Artikel 41, lid A, onder 5, sub a en b.

- a. Zij blijven op de eerste plaats op het standpunt staan, dat ter plaatse van "Aanduiding II" geen enkel dok mag komen en dat de bestemming "Scheepswerf" zich in elk geval niet mag uitstrekken tot vóór de woningen aan de Maaskade.
- b. Subsidiar zijn zij van mening, dat door het onthouden van goedkeuring aan artikel 41, lid A, onder 5, sub a en b, het bouwen ter plaatse van de aanduidingen I en II aan geen enkele bepaling is onderworpen. Artikel 42, lid B, onder 2, ondervangt dit niet, omdat dit artikel betrekking heeft op het gebruik van de onbebouwde grond en niet op het bouwen van bouwwerken.
- c. Eveneens subsidiar zijn zij van mening, dat, indien al het terrein en het water vóór de woningen aan de Maaskade tot scheepswerf bestemd moeten worden, in elk geval de koppeling tussen bouwvergunning en hinderwetvergunning moet worden aangebracht.

Namens de bewoners aan de Maaskade en omgeving te Grave, verzoeken zij de bezwaren gegrond te verklaren en het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant van 1 december 1981 inzake het bestemmingsplan "Komplan Grave" der gemeente Grave te vernietigen.

In beroep voeren Scheepswerf "Grave" b.v., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V. het volgende aan:

In de eerste plaats hebben zij een drietal bezwaren van formele aard geformuleerd. De eerste was: er is geen inhoudsbepaling gegeven aan het woord "Scheepswerf". Gedeputeerde staten zijn het met hen eens, dat deze begripsomschrijving niet kan worden gemist. Zij hebben in hun pleitnota van 21 september 1981 duidelijk aangetoond, dat zij dit onderwerp wel degelijk reeds bij de raad aanhangig hebben gemaakt, maar door deze uitspraak van gedeputeerde staten doet de ontvankelijkheid nauwelijks nog ter zake. Gedeputeerde staten hadden de consequenties aan hun oordeel moeten verbinden, dat deze bestemming "Scheepswerf" door gebrek aan een duidelijke begripsomschrijving verder niet meer hanteerbaar is en dus de goedkeuring aan artikel 41 en artikel 42 moeten onthouden. Het is ten enenmale onvoorstelbaar, dat eerst de bestemming in haar geheel wordt vastgesteld en goedgekeurd, compleet met de maten enzovoort, en dat daarna in een andere procedure wordt ingevuld wat de gemeente onder een "scheepswerf" verstaat en wel op onbepaalde termijn. Om een voorbeeld te noemen: de scheepswerf maakt droogdokken, dit is géén schip. De scheepswerf moet nu maar afwachten of de herziening van het plan (zo drukken gedeputeerde staten het uit) straks het maken van een dok in de begripsbepaling wel of niet insluit. Als de scheepswerf straks een bezwaar indient in procedure tot vaststelling van de begripsbepaling van het woord "Scheepswerf", zal dit door de gemeenteraad als een daad van een querulant worden beoordeeld, terwijl het belang ervan alleen blijkt in samenhang met de in dit plan reeds gegeven voorschriften.

Onlangs had de scheepswerf de mogelijkheid, samen met een andere werf een drijvend hotel te bouwen. De scheepswerf "Grave" zou de bovenbouw maken: de hotelkamers in transporteerbare units, ter grootte van containers. Deze units worden voor hotelbouw in het Midden-Oosten wel meer toegepast, óók op het vaste land. Mag Scheepswerf Grave zo'n opdracht uitvoeren? Reeds thans worden containers voor wegtransport vervaar-

digd. Gedeputeerde staten geven hun gelijk, dat deze begripsomschrijving niet kan worden gemist. De rechtsonzekerheid voor de scheepswerf blijft echter bestaan, daar gedeputeerde staten geen door de wet gegeven middel gebruiken, deze fundamentele omissie alsnog te doen invullen. Een verzoek aan de gemeente in deze leemte alsnog te voorzien is voor de belangen, die er voor de scheepswerf op het spel staan niet afdoende. Aan hun bezwaar doet de "toverformule" niet af. Nu deze "toverformule" is uitgebreid met een mogelijkheid bezwaar te maken met beroepsmogelijkheid bij de raad, betekent dit, dat ieder ander gebruik dan als scheepswerf een tweetrapsbestemming is, waarvoor eerst weer een complete vaststellingsprocedure nodig is. Het zal duidelijk zijn, dat de scheepswerf een opdracht, als boven geschetst, wel kan vergeten. Immers de procedure van vrijstelling met beroep op de gemeenteraad kan gemakkelijk vier maanden duren. Hieruit moge blijken, dat alleen al op praktische gronden een strikte bestemming "Scheepswerf", al is deze dan vergezeld van de toverformule, in de hier gepresenteerde vorm onwerkbaar is. Eigenlijk is elke vorm, waarbij ten aanzien van de rechten van de scheepswerf nog op termijn moet worden beslist, onacceptabel.

Gedeputeerde staten hadden, gezien de onbruikbaarheid van de artikelen 41 en 42, deze artikelen niet mogen goedkeuren. Voor de scheepswerf is niet duidelijk wanneer men afwijkt van de gebruiksvoorschriften. Gezien de zwaarte van de sancties die de gemeente daaraan verbindt (strafbaarstelling) enerzijds en het economische belang, dat de scheepswerf verbindt aan de gebruiksmogelijkheden van een investering van circa 20 miljoen gulden, en de werkgelegenheid van 68 arbeidsplaatsen, daaraan gekoppeld, kan zij niet het risico lopen, op een goede dag te vernemen, dat zij "in strijd met de bestemming" bezig is een opdracht uit te voeren, waartoe zij zich contractueel verbonden heeft, doch waarvan de gemeente, met de dikke Van Dale in de hand vindt, dat die activiteit niet des scheepswerfs is. De scheepswerf "Grave" heeft als tweede formele bezwaar gewezen op het feit, dat nu reeds door verscheidene besloten ven-

nootschappen uiteenlopende activiteiten op het terrein worden uitgeoefend, zodat dus de strikte bestemmingsbepaling "Scheepswerf" reeds thans een te beperkte bestemming voor het huidige gebruik inhoudt. Reeds jarenlang worden materialen van "Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V." op de terreinen van de scheepswerf opgeslagen. De kern van een van de belangrijkste bezwaren van de scheepswerf wordt hiermede aangeraakt: het ontbreken van enig onderzoek naar de sociaal-economische betekenis van Scheepswerf "Grave" B.V. en haar zuster B.V.'s als welvaartsbron ter plaatse, zoals vereist in artikel 7 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. De haalbaarheid van dit plan in de zin van: overlevingskansen van het bedrijf, na alle begrenzingsen die daarin worden gesteld, moet negatief beoordeeld worden, zo heeft het bedrijf meerdere keren verzekerd. De gemeente weigert ieder onderzoek in die richting, hoewel genoemd artikel dit duidelijk aan burgemeester en wethouders opdraagt. Het verantwoord handelen van en burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten ten aanzien van deze industriële activiteit blijft ver ten achter bij het gebruikelijke onderzoek dat door deze overheden geschiedt met betrekking tot bijvoorbeeld de detailhandel. In die economische sector mag geen vierkante meter worden gerealiseerd, of er moet in een Distributie Planologisch Onderzoek worden aangetoond, dat daarvoor marktruimte is. In de industriële sector, en met name in dit plan met betrekking tot deze bestemming, worden voorschriften ten aanzien van gebruik, hoogten enzovoorts gegeven zonder dat enig geloof gehecht wordt aan de noodkreten van het bedrijf, dat het op tal van punten op deze manier en bedrijfseconomisch en technologisch niet kan. Zij hebben uitvoerig betoogd in hun bezwaarschrift, dat naast een inhoudsbepaling van de scheepswerf, de economische verantwoording van wat de gemeente aan het doen is, als zij voorschriften maakt, niet kan worden gemist. Zij hebben dat op de hoorzitting van gedeputeerde staten nog eens uitvoerig toegelicht en vastgelegd in een pleitnota, doch gedeputeerde staten hebben op deze argumenten geen acht geslagen. Zij willen nadruk-

kelijk stellen, dat dit gebrek aan sociaal-economisch verantwoord worden van wat de gemeente bepaalt en gedeputeerde staten goedkeuren, moet worden onderkend en afgekeurd. Uit de beoordeling van gedeputeerde staten blijkt, dat overigens van hun pleitnota, welke hun bezwaren toelicht en die zij op deze hoorzitting hebben overhandigd, geen nota is genomen. Op verzoek van de voorzitter, de betrokken gedeputeerde, hebben zij van voorlezing van deze nota, om der tijd wille, afgezien. Om de gemeente de gelegenheid te geven te reageren is een exemplaar ter zitting overhandigd. Bovendien is de gemeente medegedeeld, dat haar nog ruim voldoende tijd zou worden gelaten, daar de behandeling in gedeputeerde staten nog even op zich zou laten wachten. Thans moeten zij nogmaals met klem op hun argumenten attenderen, met name op hun betoog met betrekking tot "het potentieel" van een scheepswerf. De Scheepswerf "Grave" maakt bezwaar tegen de bestemming "Scheepswerf" in haar geheel. De scheepswerf heeft er namelijk bezwaar tegen, dat door de enge bestemming als hier gehanteerd, alle andere werkzaamheden, welke met dezelfde investeringen óók zouden kunnen worden verricht, in strijd met de bestemming zouden zijn. Daarmede wordt een investering als deze met één woord: "Scheepswerf" beperkt tot het uitsluitend mogen maken van schepen, hoewel er met dezelfde werktuigen ook andere producten zouden kunnen worden gemaakt. De beperking van de bestemming ter plaatse tot die van "Scheepswerf" vloeit voort uit het feit, dat de gemeente een systeem van bestemming, gebruikelijk bij nieuwe, nog te realiseren industrieterreinen heeft overgenomen voor dit terrein. Dat gebruikelijke systeem bepaalt, dat bepaalde categorieën industrieën - gecategoriseerd naar mogelijke hinder - zich wel of niet op een te ontwikkelen industrieterrein zullen kunnen vestigen. Dit als resultaat van "een afweging van alle daarbij in het geding zijnde belangen", zoals het Koninklijk besluit Maasvlakte zegt, en wel omdat "..... reeds in dat stadium mede aandacht behoort te worden besteed aan eventueel van een industriële bedrijvigheid te duchten milieuverontreiniging". Echter, dit stadium zijn zij hier gepasseerd, de industrie ter plaatse is gerealiseerd.

Het gekozen systeem van bestemmen via een staat van inrichtingen (waarvan zij het correct vaststellen bestrijden), die daarna via artikel 42, lid C, onder 3, sub a, feitelijk tot een lijst ter lengte van één bedrijf wordt gereduceerd, is in de gegeven omstandigheden een foute keuze. De uitspraak van het Koninklijk besluit Maasvlakte is hierop van toepassing: "dat bij verwezenlijking van het plan de voorkoming en bestrijding van de bovengenoemde verontreiniging dient te geschieden door toepassing van geval tot geval van de wetgeving op het gebied van de milieuhygiëne". Dit betekent, dat binnen het vergunningenstelsel van onder andere de Hinderwet en de Wet geluidhinder er voldoende garanties zijn, om wat voor activiteiten dan ook binnen objectief gestelde grenzen van hinder te houden. De belemmeringen om het geschetste "potentieel" volledig te kunnen benutten en flexibel te kunnen gebruiken in zich voordoende innovaties en renovaties zijn dus ten onrechte opgelegd. Deze mono-industriële bestemming met een verzachting door middel van planologische weging achteraf wordt dan ook ten onrechte opgelegd. Tijdens de procedure van vaststellen en het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan moest worden geanticipeerd door middel van artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en is een integrale hinderwetvergunning als scheepswerf verkregen. Bij het in werking treden van de Wet geluidhinder gaat de scheepswerf onder deze wet vallen. Gerechtvaardigde, dringende redenen zullen er dan niet meer te bedenken zijn om het meest doelmatige gebruik als scheepswerf of anderszins te beperken of te verbieden. Daarvoor staat dan onder meer de Wet geluidhinder garant. Bij de vaststelling van het plan zijn de artikelen, de scheepswerf betreffende, namelijk artikel 41 en artikel 42, gewijzigd vastgesteld. Dat althans was de bedoeling. Deze wijzigingen zijn (met nog enige andere zaken) uitgetypt op een tweetal vellen, gemerkt "S 95 a, bijlage bij het voorstel van burgemeester en wethouders tot vaststelling van het komplan Grave", doch in het dictum van het raadsbesluit wordt nergens naar dit stuk verwezen. Daarin wordt alleen verwezen naar een

ander stuk, een overzicht, bevattende kolommen, gemerkt III en IV. Hoewel het stuk dat aangehecht is, niet getiteld is "overzicht" of iets dergelijks, is uit het feit, dat het (nog) aangehecht is en inderdaad de genoemde kolommen bevat, op te maken, dat het besluit van de raad op dat stuk betrekking heeft. Een zodanige vastlegging bevat dat stuk zelf echter niet. Naar hun mening is in de komende decennia (plannen gaan zolang mee in Grave) niet meer vast te stellen, dat de gewijzigde versie van artikel 41 en artikel 42 inderdaad zijn vastgesteld en of men met de genoemde twee vellen de juiste voorschriften heeft. Al is deze opmerking door hen ten overstaan van de raad niet gemaakt, de Kroon dient huns inziens de burgers te behoeden voor dergelijke onzorgvuldigheden, zelfs al zou de Kroon ambtshalve controles achterwege willen laten. Voorts hebben zij er bezwaar tegen, dat zij in een aantal bezwaren niet-ontvankelijk worden verklaard, daar bepaalde bezwaren niet bij de raad naar voren zijn gekomen. In hun pleitnota hebben zij reeds aangegeven, op welke punten hierin een vergissing wordt begaan (gedeputeerde staten volgen namelijk op die punten opmerkingen van de gemeente, gemaakt op hun bezwaarschrift aan gedeputeerde staten), maar meer nog zijn zij van mening, dat de raad een zodanige omvangrijke wijziging in de artikelen 41 en 42 heeft aangebracht, dat deze in hun geheel voor bezwaren bij gedeputeerde staten in aanmerking komen. Dit hebben zij ten overstaan van gedeputeerde staten in hun nota van 21 september 1981 eveneens gesteld en de voorzitter was het daarover met hen eens.

In het onderstaande zullen zij reageren op de overwegingen van gedeputeerde staten met betrekking tot hun bezwaren. Zij willen hier met nadruk stellen, dat zij al hun bezwaren, bij gedeputeerde staten ingediend, handhaven en een beroep doen op de Kroon, dat deel van het goedkeuringsbesluit van gedeputeerde staten te vernietigen, dat aan hun bezwaren niet tegemoet komt. Zij handhaven hun bezwaren, ook na lezing van het oordeel van gedeputeerde staten over die onderdelen ten aanzien waarvan dit college oordeelt, dat zij niet ontvankelijk zijn c.q. hun bezwaren ongegrond zijn. In het onderstaande volgen zij de overwegingen van gedeputeerde staten in hun besluit van 1 december 1981 op de voet.

Artikel 41, lid A en lid D.

De staat van inrichtingen ontbreekt. Zij achten het noodzakelijk, de Kroon te attenderen op de bijzondere slordige wijze, waarop getracht is, iets wat op een staat van inrichtingen moet lijken, te introduceren. Zoals ook op de bij het raadsbesluit behorende stukken een duidelijke titel als "overzicht" c.q. "bijlage" is weggelaten, ontbreekt hier de titel "Staat van inrichtingen" boven het stuk, dat mogelijkerwijze als zodanig moet dienen. Ook de betekenis van de klasse-indeling is niet te achterhalen. Waarschijnlijk slaan de getallen 1 tot en met 3 vóór de soorten bedrijven terug op die klasse-indeling, maar tot een verdere conclusie zijn zij niet kunnen komen. Hoewel "Scheepswerf" in de Staat van inrichtingen zou voorkomen volgens de aanhef van artikel 41, komt deze ook niet voor in het stuk, dat mogelijk voor zo'n staat moet doorgaan. Wel staat daarin, onder het hoofd "Hout- en textielverwerkende ambachten" "Klein Scheepsbouw" vermeld, maar hun scheepswerf is niet ambachtelijk te noemen en maakt schepen noch van hout, noch van textiel. Naar hun mening kan een dergelijke slordige wijze van inrichten van een bestemmingsplan, zo zonder enige relatie met de lijst uit het Hinderbesluit, onmogelijk de objectief begrensde regelen geven, nodig voor de rechtszekerheid. Deze vorm kan geen norm worden voor de zorgvuldigheid, te hanteren in bestemmingsplannen. Aan deze gang van zaken dient ambtshalve de goedkeuring te worden onthouden.

Artikel 41, lid A, onder 1, sub a:

Er mag slechts worden gebouwd binnen de primaire bebouwingsgrens.

Gedeputeerde staten hebben dit bezwaar niet-ontvankelijk verklaard. Zij achten dit onterecht. Er is in hun bezwaarschrift bij de raad wel degelijk bezwaar gemaakt tegen het feit, dat verdere uitbreiding wordt verhinderd. Het is dus niet zo, dat de raad dit bezwaar in zijn besluit niet heeft kunnen overwegen. Integendeel, naar aanleiding van hun bezwaarschrift is voor de vaststelling nog een hoorzitting gehouden, waarop zij hun bezwaren ten overstaan van leden van de raad hebben toege-

licht. Deze toelichting hebben zij vastgelegd in een brief aan de raad van 31 oktober 1980. Daaruit blijkt duidelijk, dat zij erop gewezen hebben, dat buiten de aanwezige bebouwing nog een kantoor zal moeten kunnen worden gebouwd, zoals zij overigens al met de gemeente hebben vastgelegd in "Info no. 52" van 2 april 1977. De primaire bebouwingsgrens volgt de bestaande bebouwing. Alleen ter plaatse van de niet-overbouwde bestaande helling wordt de mogelijkheid van een overkapping gegeven. Binnen de gegeven primaire bebouwingsgrenzen is in tegenstelling tot wat gedeputeerde staten stellen, geen bouwbaarheid meer over, niet voor een kantoor, niet voor een dienstwoning, of welke andere bebouwing dan ook. De door gedeputeerde staten genoemde omvang van het terrein geeft geen enkele grond aan deze rigoureuze inperking van de bouw mogelijkheden. Die noodzakelijke omvang van het terrein komt voort uit de behoefte aan buitenterrein voor opslag, het droogzetten van kleine schepen enzovoorts onder het werkgebied van de kraan. Op zeer specifieke doch beperkte plaatsen zou er, bedrijfsmatig gesproken, nog mogelijkheid voor de bouw van een kantoor of dergelijke zijn, doch, zoals gesteld in hun bezwaarschrift aan de raad, heeft men niet met hen willen overleggen om daarvoor een acceptabele plaats te bepalen. Terecht hebben zij gesteld, dat daarmee ook de scheepswerf wordt bevroren tot een historisch monument.

Bezwaar tegen artikel 41, lid A, onder 1, sub c, d en e:

De kern van het bezwaar schuilt in de vergissing die de gemeente maakt bij haar poging de onderdelen van de scheepswerf, zoals zij die op tekening waarneemt, te benoemen naar verschillende activiteiten waarvan men denkt, dat die in die hallen plaatsvinden: reparatie- en werkplaatsen (b), overdekt dok (c), overige gebouwen zoals kantoren, kantine, tekenkamer (a).

Daaruit vloeien twee problemen voort:

- a. De met (b) aangeduide werkplaatsen zijn voor het noordwestelijke deel geen werkplaatsen maar de overkapping van twee hellingen. Daarnaast worden platen voorbereid en samengesteld

tot bijvoorbeeld scheepssecties. Deze worden op de hellingen samengebouwd tot schepen. Werkplaatsen in de zin van draaiban- ken et cetera bevinden zich in het zuidoostelijke deel van (b). Indien er al een onderscheid gemaakt kan worden in verschillende afdelingen in de hallen, dan loopt deze haaks op wat het bestemmingsplan denkt. Daarop is in het bezwaarschrift al gewezen, doordat daarin wordt gesproken van "bouwhallen", maar de scheepswerf heeft niet kunnen denken, dat het misver- stand zo hardnekkig zou zijn, dat gedeputeerde staten dit zelfs overnemen en stellen, dat daar niet op gewezen zou zijn, waardoor gedeputeerde staten het bezwaar tegen deze differen- tiatie als niet-ontvankelijk afdoen. Op deze en andere ondes- kundige beoordelingen van de kant van de opstellers van het plan is in het bezwaarschrift duidelijk gewezen.

De juridische vorm waarin deze "differentiatie" wordt gegoten, namelijk een vorm van bestemmingen als werkplaats, dok, kan- toren c.a., is ten enenmale ontoelaatbaar. De manier waarop deze bestemmingen worden geïntroduceerd is een verkapte, onduidelijke vorm, komt op het renvooi niet voor en heeft op de plankkaart geen duidelijke begrenzingen. De inhoud van de gebe- zigde begrippen wordt ook nergens vastgelegd.

De noodzaak tot differentiatie wordt evenmin vastgelegd, zodat de beperking van het meest doelmatige gebruik van de hallen evenmin noodzakelijk is. Aan een ander doelmatig gebruik kan ook niet tegemoet worden gekomen door een "toverformule", daar deze in dit artikel niet voorkomt. Alleen gedeputeerde staten introduceren een planologische motivering achteraf, namelijk "ten einde de meeste overlast veroorzakende bedrijfsonderdelen zo ver mogelijk van de bestaande woonbebouwing te situeren". Naast het feit, dat de werkelijke differentiatie thans anders is dan men denkt, is deze motivering ook daarom bezijden de werkelijkheid, omdat reparatiewerkzaamheden niet wezenlijk minder lawaai maken dan het samenstellen van scheepssecties op een helling.

- b. De vereiste hoogte van de hallen.

Als het duidelijk is, dat de hellingen, parallel aan het te overkappen dok, zich onder de bestaande overkapping bevinden, dan moet het vervolgens duidelijk zijn, dat deze overkappingen, zowel over de hellingen als over dat deel, waar stalen platen worden samengelast, allemaal een hoogte van 18,00 m moeten krijgen. Dit is al vele malen uiteengezet, onder andere op de hoorzitting. Plaatwalserijen leveren nu eenmaal uitsluitend platen in lengte van 12 m. Nadat deze zijdelings zijn samengelast, moeten deze in de lengte worden gehesen, ten einde, na te zijn omgekeerd, aan de andere kant gelast te kunnen worden. De vereiste hoogte van de hallen wordt dan: 12 m voor de plaatlengte + 2 m voor de strop, + 2 m voor de haak en kraanhoogte + 2 m dakconstructie = 18 m. Een beperking tot 13 m hoogte heeft dan ook hetzelfde effect als het sluiten van zo'n hal.

15 en onder 3, Beoordeling van het plan: 3,8.

Groot is hun verwondering over de rechtspleging in dezen. Zij hebben bezwaar geuit tegen het feit, dat in de voorschriften wordt opgenomen, dat in bepaalde gevallen eerst de rivierbeheerder moet worden gehoord. Onder meer komt hun bezwaar tot uitdrukking in een bezwaar tegen artikel 42, lid B, onder 3. Hun bezwaar achten gedeputeerde staten in punt 15, onder verwijzing naar het analoge artikel 41, lid A, onder 4 (punt 5) ongegrond "omdat wij van mening zijn, dat gelet op de in het geding zijnde belangen, vooraf het horen van de rivierbeheerder aanvaardbaar en zelfs noodzakelijk is. In juridische zin achten wij het juist, dat binnen de voorschriften een afweging van belangen mogelijk wordt gemaakt".

En wat lezen zij onder "Beoordeling van het plan, 3,8" op bladzijde 25?

"Het bepaalde in artikel 42, lid B, onder 3, wordt in de voorschriften aangemerkt als een strafbaar feit. Hierover is het noodzakelijk, dat een duidelijke formulering wordt opgenomen. In het onderwerpelijke artikel staat bijvoorbeeld niet vermeld wie de rivierbeheerder moet horen en wat de consequentie is van een afwijzend advies. Artikel 42, lid B, onder 3, komt mitsdien niet voor goedkeuring in aanmerking".

Hun bezwaar en deze laatste uitspraak van gedeputeerde staten komen overeen met de constante jurisprudentie, die verwijzing in een bestemmingsplan naar andere juridische regelingen niet toestaat. Uit het bestemmingsplan moet duidelijk blijken, welke rechten en plichten zij hebben. Van te voren dient vast te staan, welke elementen, welke rol in een eventuele afweging van belangen spelen. Zou de gedachtengang van het eerste citaat gevolgd worden, dan wordt "eraan voorbijgegaan, dat een dergelijke toetsing reeds dient te geschieden in het stadium, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening alle betrokken belangen worden afgewogen". (Koninklijk besluit Maasvlakte).

Met andere woorden: men had de betrokken rivierbeheerder thans reeds dienen te vragen naar criteria die deze heeft voor het bouwen en dergelijke ter plaatse. Zij hebben dit bezwaar ook verwoord; de beoordeling van dit artikel 42, lid B, onder 3, maakt op grond van dezelfde overwegingen binnen één besluit klaarblijkelijk twee tegenstrijdige conclusies mogelijk. Dat artikel 42, lid B, wel als een strafbaar feit wordt aangemerkt en artikel 41 niet, doet aan de essentie van het bezwaar niets af. De vraag, die gedeputeerde staten stellen, blijft dan ook overeind, namelijk wat de gevolgen zijn van een afwijzend advies, en is ook van toepassing op artikel 41, lid A, onder 4.

Ook gedeputeerde staten zijn van mening, dat hetgeen over artikel 42, lid B, onder 3, geoordeeld wordt, mutatis mutandis ook voor artikel 41, lid A, onder 4 geldt, en daarmee ook slaat op de onderdelen: artikel 41, lid A, onder 1, sub f, en onder 3, sub e.

Immers: punt 15 zegt: "Voor wat betreft het bezwaar tegen artikel 42, lid B, onder 3, verwijzen wij naar het gestelde inzake lid A, onder 4, van artikel 41". Gedeputeerde staten hadden dan ook, gezien het feit, dat zij aan artikel 42, lid B, onder 3, de goedkeuring onthouden, dit eveneens moeten doen ten aanzien van artikel 41, lid A, onder 4 en aan alle verwijzingen naar die bepaling.

De bouw van dienstwoningen (artikel 41, lid A, onder b).
De gegeven motivering van gedeputeerde staten, dat buiten de bestaande dienstwoning geen dienstwoning mag worden gebouwd, doet te kort aan hun uitvoerige motivering. Het is een goede gewoonte voor de schippers tijdens de reparatie c.q. verbouwing van hun schip een woning beschikbaar te stellen, in plaats van zijn woning aan boord. Bij die verbouwing is hij bovendien de opzichter van het werk. De bewoning is dan ook maar tijdelijk. Dit en andere omstandigheden (technische apparatuur, bewaking) brengen met zich, dat een portierswoning niet kan worden gemist. Onbegrijpelijk is, dat deze woningen, die qua afstand tot de hinder veroorzakende werkzaamheden geen slechtere positie zouden behoeven in te nemen dan de bestaande 10 woningen aan de Maaskade, niet kunnen worden toegestaan, terwijl de 10 woningen zonder bezwaar tot woningen worden bestemd. En dat terwijl deze dienstwoningen, door eisen aan het ontwerp te stellen qua oriëntatie, indeling en afwerking, beter aan de situatie zouden kunnen worden aangepast dan de bestaande rij van 10 woningen.

Bij een consequente rechtsbedeling, waarbij aan de bestaande woningenrij een niet-milieugevoelige bestemming was gegeven, met ten hoogste incidenteel een woonbestemming ten behoeve van exceptionele functies of als wisselwoning, ware de bijzondere woningbehoefte van de scheepswerf oplosbaar geweest en was ook de gestelde problematiek van kantoren en andere functies oplosbaar geworden. Door de onderwerpelijke inconsequente beoordeling van de situatie ten aanzien van woningen wordt de Scheepswerf eens te meer tot persisteren bij haar eis gedwongen.

De hoogte van de hijskraan.

Bepaald in artikel 41, lid A, onder 3, sub b:

Zij blijven van mening, dat de hijskraan geen bouwwerk is. Subsidiair handhaven zij hun bezwaar tegen de voorgeschreven maximumhoogte. De "bestaande situatie" van 35 m hoogte is zeer betrekkelijk: de bestaande kraan is uitschuifbaar tot ruim 55 m, omdat soms schepen met masten voor de wal liggen. Boven-

dien kan naast de bestaande kraan een tweede kraan worden geplaatst. Deze zou van een ander type kunnen zijn. Dat wordt dan een kraan met een (verticaal beweegbare) giek, welke in een verticale stand hoger is dan 35 m. Toch zal een dergelijke kraan op zichzelf juist minder overlast geven dan de bestaande, daar een dergelijke giek niet of nauwelijks over woningen zal zwaaien. Bovendien is het onbegrijpelijk dat één bestaande kraan, welke enige tientallen meters (tijdelijk) wordt opgeschoven, het silhouet van Grave zou bederven, terwijl er geen bezwaar bestaat tegen een onbeperkt aantal kranen. Zij doen dus een beroep op de Kroon, deze bepaling te schrappen wegens ondoelmatigheid. Zij handhaven hun bezwaar tegen het verbod van het bouwen van een muur op de terreingrens van de werf, aan de Maaskade.

Ter reductie van het geluidniveau is een terreinafscheiding bijzonder efficiënt, doch het bouwen van een zodanige voorziening, dat daarmee een bijdrage wordt geleverd aan de beperking van de geluidoverlast, wordt daardoor onmogelijk. Een dergelijk verbod op de terreingrens van een categorie A-inrichting is een onredelijke eis. Dit te meer, daar het materiaal van een dergelijke muur niet is gedefinieerd. Er is doorzichtig materiaal in de handel voor dit doel, waarmee een reductie van 10 tot 15 dB(A) wordt bereikt. Anderzijds belemmert het hier bepaalde elk zoeken naar een dergelijke oplossing, welke ten voordele van alle partijen kan zijn.

De bouw van meerpalen (artikel 41, lid A, onder 5) en het strijdig gebruik van "water ten behoeve van de scheepswerf": (artikel 42, lid B, onder 2):

Allereerst stellen zij vast, dat in tegenstelling tot de motivering in het besluit, aan artikel 41, lid A, onder 5, in zijn

geheel de goedkeuring is onthouden. Ten aanzien van artikel 42, lid B, onder 2, merken zij met gedeputeerde staten op, dat de hier genoemde bepaling in samenhang moet worden gezien met artikel 41, lid A, onder 5. Welnu, aan die laatste bepaling is de goedkeuring onthouden, zodat "water ten behoeve van de scheepswerf" een onbepaald iets is geworden. De goedkeuring moet dus eveneens aan artikel 42, lid B, onder 2, worden onthouden. Juridisch waren beide onderdelen reeds niet te handhaven. Immers in artikel 41, lid A, onder 5, was bedoeld de bouw van meerpalen te regelen. De gehanteerde redactie echter betekent, dat deze bouwwerken een "strijdig" bestaan gaan leiden, op het moment, dat daaraan een droogdok wordt afgemeerd, groter dan de gegeven bepalingen. Het gebruik immers van het water ter plaatse, genaamd "water ten behoeve van de scheepswerf", is bedoeld te worden geregeld in artikel 42, lid B, onder 2. Indien de Kroon hun betoog niet volgt, dat aan dit voorschrift de juridische grond is ontvallen, nu artikel 41, lid A, onder 5, niet meer bestaat, dan houden zij om een aantal andere redenen staande, dat de goedkeuring aan deze bepaling dient te worden onthouden.

Deze zijn de volgende:

- a. De redactie is onomstotelijk zo, dat de afmetingen van bijvoorbeeld het droogdok in alle drie genoemde dimensies tegelijkertijd de gestelde maten moeten overschrijden, wil het dok strijdig zijn met het hier bepaalde. In die zin verstaan zij, in dat geval met gedeputeerde staten, dat het bepaalde cumulatief moet worden gelezen.
- b. Hoewel de verdediging van de rechtmatigheid van het regelen van het gebruik van het water door gedeputeerde staten onder 10 is geplaatst, te weten het niet goedgekeurde artikel 41, lid A, onder 5, menen zij, dat de daar gegeven apologie, ook wel eens bedoeld zou kunnen zijn voor de beoordeling van het bepaalde onder artikel 42, lid B, onder 2. Welnu, zij zijn van mening dat de hier gebezigde juridische vorm om de toegestane afmetingen van een af te meren dok te bepalen, door middel van gebruiksbepalingen van water, even-

goed gebruikt kan worden om de toegelaten afmetingen van overvliegende vliegtuigen te bepalen over een gemeente, door middel van gebruiksbepalingen van grond of water. En dat kan toch niet de bedoeling zijn geweest van de wetgever.

- c. De hier gegeven bepaling is volslagen onbruikbaar, daar de hier gebezigde hoogte niet is gedefinieerd. Weliswaar wordt in de omstreden bijlage bij het raadsbesluit, artikel 2 gewijzigd ter definiëring van de hoogte van een bouwwerk, gelegen in water, (namelijk de absolute hoogte, gemeten vanaf het gemiddelde waterpeil), maar burgemeester en wethouders hebben nadrukkelijk verklaard, dat een droogdok geen bouwwerk is, in hun brief aan de Stichting Advokatenkollectief van 25 juni 1981. Zo er al een referentievlak aan te wijzen zou zijn voor de bepaling van de hoogte van een dok, dan varieert die hoogte steeds ten opzichte van dat vlak met de stand van de rivier, c.q. met de belading enzovoorts. De conclusie kan dan ook geen andere zijn, dan dat ook aan artikel 42, lid B, onder 2, de goedkeuring moet worden onthouden.

Het slot van artikel 42, lid A, "Het gebruik van gronden en bouwwerken: algemeen" had waarschijnlijk moeten luiden:

"..... op een wijze of tot een doel, strijdig met die artikelen respectievelijk gegeven bestemmingen", maar waarom moet de burger gaan raden naar de mogelijk juiste redactie?

Waarom moet eerst de samenhang met de overige leden van dit artikel worden opgespoord, zoals gedeputeerde staten stellen, voor dat "van onduidelijkheid geen sprake (meer) kan zijn"?

Trouwens, daardoor wordt die onduidelijkheid niet opgelost.

Strijdig is in ieder geval het uitoefenen van enig ander bedrijf dan een scheepswerf (artikel 42, lid C, onder 3, sub a):

Naast het feit, dat het hier bepaalde in strijd is met de realiteit, daar op het terrein meerdere B.V.'s werkzaam zijn, waarvan er één een scheepswerf is, dient vooral geattendeerd te worden op twee uitspraken van gedeputeerde staten:

- a. "Het hier bepaalde wordt in de voorschriften aangemerkt als

een strafbaar feit. Hiervoor is het noodzakelijk dat een duidelijke formulering wordt opgenomen". (3.8).

- b. "Overigens zijn wij van mening, dat deze begripsomschrijving (de begripsomschrijving "Scheepswerf") niet kan worden gemist".

Naar hun mening dient aan deze bepaling dan ook alsnog de goedkeuring te worden onthouden.

Naast hun principiële afwijzing van het systeem van bestemmen, als gehanteerd door de gemeente, te weten het bestemmen tot nog minder dan het huidige gebruik namelijk "Scheepswerf", waaruit de noodzaak van de vrijstellingsmogelijkheid van artikel 42, lid D, voorkomt, handhaven zij hun bezwaar tegen "onder 2" ervan, zoals verwoord in hun bezwaarschrift aan gedeputeerde staten. Daarenboven hebben zij in de inleiding van hun beroep gewezen op de ontoelaatbaarheid van het systeem van bestemmen, dat de noodzaak tot weging achteraf met zich brengt. Zij achten dit in strijd met artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Zij hebben geen vertrouwen in die wegingen zelf, daar het door artikel 7 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening voorgeschreven onderzoek van de welvaartsbron "Scheepswerf" niet door burgemeester en wethouders is verricht.

Voorts hebben zij bezwaar tegen het tijdverlies dat een procedure als hier geschetst, met zich brengt. Mogelijke orders die zij naast activiteiten als scheepswerf met hun personeel en machines ook zouden kunnen uitvoeren en die een vrijstelling van de gebruiksbepalingen zouden eisen, zijn dan al lang aan hen voorbijgegaan.

Slot.

Het bezwaar tegen het bestemmingsplan "Kom Grave" is ingediend door de "Scheepswerf", alsook door "Van Hemsbergen Beheer B.V.", als door "Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V.". Naast de Scheepswerf "Grave" zijn de beide andere B.V.'s rechthebbenden op deze terreinen. In feite is het zo, dat het onroerend goed eigendom is van Van Hemsbergen Beheer B.V., die de terreinen en gebouwen aan beide B.V.'s

verhuurt. Noch door de raad, noch door gedeputeerde staten is in overweging genomen, dat de beheersmaatschappij door met name de strikte bestemming tot "Scheepswerf" in de waarde van haar onroerend goed rechtstreeks wordt benadeeld. Door de bepalingen van artikel 41 en artikel 42 in het algemeen en door de bepaling in artikel 42, lid C, onder 3, sub a, in het bijzonder, wordt de verhuur van het onroerend goed anders dan aan een scheepswerf onmogelijk gemaakt. Dit betekent nu al, dat de verhuurovereenkomst met de Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij in heroverweging moet worden genomen, indien hun bezwaar tegen deze bestemmingsbepalingen niet door vernietiging van de goedkeuring door gedeputeerde staten wordt herzien. Daaraan doen niet af de vrijstellingsbepalingen van artikel 42, lid D, of de vrijstellingsbepaling, toegevoegd aan artikel 59. Daarvoor is de gekozen procedure, compleet met bezwarenmogelijkheid en beroep op de raad, voor het bedrijf te ingewikkeld om slagvaardig op mogelijke orders te kunnen reageren. Elders hebben zij hun bezwaar tegen deze "tweetraps geregelde bestemming" uiteengezet.

Van Hemsbergen Beheer B.V. heeft er behoefte aan, als beheersmaatschappij van een investering van 10 à 20 miljoen gulden, welke zij ter beschikking stelt van meerdere activiteiten, het bezwaar vanuit dit gegeven expliciet te onderlijnen.

Deze B.V. zal niet schromen, bij handhaving van deze beperkende bepalingen, tot het claimen van planschade over te gaan.

Gelijke handelwijze kan echter ook verwacht worden van de "Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V.", indien zij, eveneens rechthebbende op het terrein, door dit bestemmingsplan in haar activiteiten zal worden belemmerd.

Bovenstaande bezwaren geven naar hun overtuiging voldoende redenen, het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant van 1 december 1981, voor zover houdende goedkeuring van de artikelen 41 en 42 en de bestemming "Woningen in klasse D1", voor zover gelegen aan de Maaskade, te weten 10 woningen tegenover de scheepswerf, te vernietigen.

Overwegingen ten aanzien van het geschil

Het toepasselijke recht

Het voorliggende plan is in procedure gebracht vóór de inwerkingtreding van zowel de Wet van 21 november 1985 tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening als het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985.

Bij deze inwerkingtreding zijn nieuwe regels met betrekking tot bestemmingsplannen van kracht geworden.

Daarin is niet voorzien in een overgangsregeling ten aanzien van geschillen met betrekking tot een plan als het onderwerpelijke. Een redelijke wetstoepassing brengt mede, gelet op de aard van de herzieningen, dat het geschil nog kan worden beoordeeld naar de destijds geldende regels.

De ontvankelijkheid

Ingevolge artikel 29, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening kunnen zij, die zich tijdig met bezwaren zowel tot de gemeenteraad als tot gedeputeerde staten hebben gewend, tegen een besluit als het onderwerpelijke bij Ons beroep instellen.

Krachtens artikel 29, tweede lid, van evengenoemde wet komt gelijke bevoegdheid toe aan degenen, die zich tijdig op grond van artikel 27, tweede lid, van deze wet met bezwaren tegen wijzigingen in het ontwerp van het plan tot gedeputeerde staten hebben gewend en aan een ieder, die bezwaar heeft tegen onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten.

De bewoners aan de Maaskade en omgeving hebben zich blijkens de stukken met hun bezwaar met betrekking tot onvoldoende inspraakmogelijkheden en Scheepswerf Grave B.V., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V. met hun bezwaar met betrekking tot de bestemming "Woningen in klasse D1" ten aanzien van de woningen aan de Maaskade niet tot de gemeenteraad gewend.

De appellanten komt mitsdien geen beroepsrecht toe ingevolge bovengenoemd artikel 29, eerste lid.

Verder hebben deze bezwaren geen betrekking op wijzigingen, die door de gemeenteraad bij de vaststelling van het plan in het ontwerp zijn aangebracht.

Tevens zijn deze bezwaren niet gericht tegen de gedeeltelijke onthouding van goedkeuring aan het plan door gedeputeerde staten.

Derhalve kunnen de appellanten ook aan vorenbedoeld artikel 29, tweede lid, geen recht van beroep ontleen.

Uit het vorenstaande volgt, dat de appellanten niet in deze delen van hun beroepen kunnen worden ontvangen.

Scheepswerf "Grave" B.V., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V. kunnen zich er niet mee verenigen, dat gedeputeerde staten hen in hun bezwaar met betrekking tot de primaire bebouwingsgrens niet hebben ontvangen.

Gedeputeerde staten hebben deze beslissing gegrond op de overweging dat dit bezwaar door de appellanten niet in eerste instantie bij de gemeenteraad is kenbaar gemaakt.

Blijkens het door de appellanten bij de gemeenteraad ingediende bezwaarschrift verzetten dezen zich er tegen, dat verdere uitbreiding van de werf wordt verhinderd, dat geen bebouwing is toegestaan tegenover de woningen aan de Maaskade en dat in het plan geen rekening is gehouden met een reeds afgegeven bouwvergunning voor een showroom.

Deze passage kan zodanig worden opgevat, dat het bezwaar tegen de primaire bebouwingsgrens bij de gemeenteraad aan de orde is gesteld.

De appellanten komt dan ook met betrekking tot vorenvermeld bezwaar een beroepsrecht toe ingevolge meergenoemd artikel 29, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Mitsdien moeten de appellanten in dit deel van hun beroep worden ontvangen.

Beroep van de bewoners aan de Maaskade en omgeving

De appellanten voeren allereerst een bezwaar van formele aard aan.

Uit het door hen genoemde artikel 7 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening vloeit echter niet de verplichting voort tot het instellen van het door hen bedoelde, op één bedrijf gerichte onderzoek.

In dit bezwaar kan dan ook geen aanleiding worden gevonden om alsnog goedkeuring te onthouden aan het plandeel, dat in de in het geding zijnde uitbreiding voorziet.

Mitsdien is dit bezwaar ongegrond.

De appellanten hebben verder bezwaar gemaakt tegen de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan artikel 41, lid A, onder 1, sub b, en onder 5, sub b.

In deze voorschriften is bepaald, dat een bouwvergunning voor gebouwen op de gronden met de bestemming "Scheepswerf", respectievelijk voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals meerpalen, op de gronden met de bestemming "Scheepswerf", die op de plankaart van de aanduidingen I en II zijn voorzien, slechts mag worden verleend, indien met betrekking tot deze bouw de vereiste vergunningen in het kader van de Hinderwet zijn verkregen.

De verlening van een bouwvergunning en die van een hinderwetvergunning vinden plaats volgens twee gescheiden wettelijke regelingen.

Het voorschrift in een bestemmingsplan, waarbij de verlening van een bouwvergunning voor een bouwwerk afhankelijk wordt gesteld van een hinderwetvergunning voor dat bouwwerk, is strijdig met het systeem van de wet en derhalve niet aanvaardbaar.

Er is dan ook geen aanleiding om alsnog goedkeuring te verlenen aan de in het geding zijnde bepalingen.

In verband hiermede is dit bezwaar ongegrond.

De appellanten verzetten zich er voorts in verband met te duchten overlast tegen, dat het plan voorziet in een scheepswerf.

Bij Ons besluit van 7 februari 1983, no. 29, is de ter zake door burgemeester en wethouders van Grave verleende Hinderwetvergunning zodanig gewijzigd, dat voor een onaanvaardbare overlast van de scheepswerf niet behoeft te worden gevreesd.

In deze bezwaren van de appellanten kan dan ook geen aanleiding worden gevonden om alsnog goedkeuring te onthouden aan het plan, voor zover dit voorziet in de scheepswerf.

Mitsdien is het beroep in dit opzicht ongegrond.

In zoverre de appellanten klagen over hinder, die zij ondervinden van zwaar verkeer van en naar de werf en van laden en lossen voor hun huizen, moet worden opgemerkt, dat een bestemmingsplan niet het kader vormt, waarin een dergelijke hinder kan worden voorkomen.

Derhalve zijn deze bezwaren niet gegrond.

De appellanten kunnen er verder niet mee instemmen, dat het plan slechts in een circa 1 m brede strook met de bestemming "Wegen c.a." tussen het pand Maaskade no. 24 en het terrein van de werf voorziet, aangezien zich op circa 1,5 m van de zijgevel van dit pand 24 zuurstofflessen en acetyleenflessen bevinden.

Ingevolge hiervorengenoemd besluit is de opslag van zuurstof- en acetyleenflessen slechts toegelaten onder voorwaarden, die de veiligheid van de omwonenden waarborgen.

Voor een vergroting van de afstand tussen de opslagplaats en de huizen is dan ook geen reden.

Daarbij komt, dat de flessen niet tegen de zijgevel van de woning staan, doch tegen een muur, die de eerdergenoemde strook aan de noordzijde begrenst.

In dit verband is van belang, dat uitbreiding van deze strook tot 2,50 m, waarom de appellanten vragen, gelet op de ambtsberichten en het verhandelde in de openbare vergadering van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, niet kan worden gerealiseerd.

Het beroep is dan ook in zoverre ongegrond.

De appellanten voeren voorts aan, dat de in het plan voorziene hal met een hoogte van 18 m het zicht op Grave ernstig zal schaden.

Op grond van de stukken moet worden aangenomen, dat de hal, zoals in het plan voorzien, afbreuk zal doen aan de aantrekkelijkheid van het zicht op Grave vanaf de rivier, met name vanuit het noorden.

Evenwel, indien het onderhavige bedrijf kan beschikken over een hal als in het plan beoogd, zal dit tot gevolg hebben, dat kan worden doorgewerkt aan in aanbouw of in reparatie zijnde schepen, ongeacht de weersomstandigheden, hetgeen zal resulteren in minder tijdverlies door onwerkbaar weer en dus in de mogelijkheid om sneller te leveren.

Zonder een dergelijke hal zou de concurrentiepositie van de scheepswerf verslechteren, hetgeen gevaren met zich zou kunnen brengen voor de werkgelegenheid in dit bedrijf, dat ongeveer zeventig werknemers telt.

Gelet op het voorgaande, is het belang, dat de scheepswerf heeft bij realisering van de hal, zoals in het plan beoogd, van zwaarder gewicht dan de hierdoor veroorzaakte gedeeltelijke aantasting van het silhouet van Grave.

In verband hiermede is het beroep op dit punt niet gegrond.

Voorts is vanuit de kern van Grave niets of nagenoeg niets van de scheepswerf te merken.

Er is dan ook geen grond voor de stelling van de appellanten, dat de in het plan beoogde uitbreiding in tegenspraak is met het beleid van het gemeentebestuur om de historische waarden van de kern van Grave te behouden of te versterken.

Derhalve is dit bezwaar ongegrond.

De appellanten wensen vervolgens, dat alsnog in het plan wordt bepaald, dat ter plaatse van de aanduiding II op de plankaart geen enkel dok mag komen, dus ook geen dok van de in artikel 41, lid A, onder 5, sub. a, genoemde afmetingen.

Blijkens de stukken ligt het als zodanig bestemde water met de aanduiding II ten noorden van de voorziene hal, derhalve buiten het gezichtsveld van de appellanten.

Er zal dus geen visuele hinder door de appellanten worden ondervonden van een ter plaatse af te meren dok.

Het is dan ook niet van doorslaggevend belang voor de appellanten, dat in het plan een verbod wordt opgenomen om in dit water een droogdok te meren.

Er is derhalve geen aanleiding om aan de wens van de appellanten tegemoet te komen, weshalve dit bezwaar ongegrond is.

De appellanten hebben er tevens bezwaar tegen gemaakt, dat de bestemming "Scheepswerf" zich uitstrekt vóór hun huizen aan de Maaskade.

Op de desbetreffende gronden bevindt zich de afbouwkade van de werf.

Hieraan worden schepen, waarvan de romp in de hallen is gebouwd, na de tewaterlating afgebouwd.

Als zodanig is de kade voor het bedrijf onmisbaar.

Het bedrijf moet dan ook over dit essentiële onderdeel van de bedrijfsvoering kunnen blijven beschikken.

Het belang van de werf dient ter zake boven dat van de appellanten te prevaleren.

In deze bezwaren kan evenmin aanleiding worden gevonden om alsnog goedkeuring te onthouden aan enig gedeelte van het plan.

Derhalve is dit beroepsdeel niet gegrond.

De appellanten zijn verder de mening toegedaan, dat door de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan artikel 41, lid A, onder 5, het bouwen ter plaatse van de aanduidingen I en II op de plankkaart aan geen enkele beperking is onderworpen.

In de onderhavige regeling is de toelaatbaarheid van het bouwen van meerpalen afhankelijk gesteld van de afmetingen van het daaraan af te meren dok.

Deze bepaling maakt het evenwel - anders dan is beoogd - niet mogelijk de afmetingen van een stevendok of droogdok te beperken, hetgeen als een bezwaar tegen dit voorschrift is aan te merken. Voorts is het door de appellanten aangevoerde geen steekhoudend argument om alsnog goedkeuring te verlenen aan een voorschrift, dat niet aanvaardbaar is.

Verder biedt artikel 50 van de Woningwet in casu gedurende de in dit artikel met betrekking tot het voorbereidingsbesluit genoemde periode voldoende waarborg tegen onwenselijke bebouwing.

In verband met het vorengenoemde is het beroep in dit opzicht niet gegrond.

De appellanten stellen vervolgens, dat de onthouding van goedkeuring aan artikel 41, lid A, onder 3, sub a, door gedeputeerde staten betekent, dat voortaan bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een onbeperkte hoogte mogen worden gebouwd.

Artikel 50 van de Woningwet biedt evenwel in dit geval gedurende de hierin ter zake vermelde periode een garantie tegen onbeperkte bebouwing.

Voorts legt de in de onderwerpelijke bepaling voorgeschreven maximale maat van 1 m een te sterke beperking op.

Derhalve is er geen aanleiding om alsnog goedkeuring te verlenen aan deze regeling.

Mitsdien is het beroep op dit punt niet gegrond.

Beroep van Scheepswerf "Grave" B.V., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V.

De appellanten voeren bezwaren aan tegen een aantal onderdelen van de voor het in geding zijnde bedrijf geldende regeling, die voortvloeien uit hun opvatting, dat deze onderdelen dit bedrijf te zeer beperken.

In dit bedrijf worden de bestaande machines, behalve voor het vervaardigen en repareren van schepen, ook gebruikt voor het maken van droogdokken, laadkisten en transporteerbare elementen, waaruit hotels worden samengesteld.

Hierbij worden dezelfde technieken toegepast als bij het bouwen en repareren van schepen, zodat deze activiteiten niet meer hinder geven dan de voor een scheepswerf gebruikelijke werkzaamheden.

Het is dan ook wenselijk dat de bestemmingsomschrijving van artikel 41 - anders dan is geschied - mede deze activiteiten omvat.

Bovendien dient naar Ons oordeel ten behoeve van een goede bedrijfsuitoefening de bestemmingsomschrijving te worden verruimd in die zin, dat hierin ook worden opgenomen die vormen van bedrijvigheid, die, gegeven de nabijheid van woningen en van de oude kern van Grave, niet meer verkeer aantrekken, het milieu niet zwaarder belasten en geen storender verschijningsvorm hebben dan de bedrijvigheid, die reeds ingevolge deze omschrijving mogelijk is.

In verband hiermede kan de beperkte redactie van artikel 42, lid C, onder 3, sub a, niet worden gehandhaafd.

Voorts is in artikel 42, lid A, ten onrechte de bestemming, waarmede niet in strijd mag worden gehandeld, niet duidelijk vermeld.

Artikel 42, lid D, onder 2, sub a, waarin is bepaald, dat vrijstelling van de gebruiksregels in artikel 42, lid A, slechts mag worden verleend, nadat belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld hun bezwaren kenbaar te maken, moet daarentegen aanvaardbaar worden geacht, aangezien burgemeester en wethouders hierdoor ingelicht kunnen worden over alle bij de verlening van de vrijstelling in het geding zijnde belangen, hetgeen slechts ten goede kan komen aan de afweging, die aan hun beslissing ten grondslag ligt.

Voorts staat ingevolge artikel 42, lid D, onder 2, sub c, tegen een beslissing van burgemeester en wethouders op een verzoek om vrijstelling beroep op de raad open, derhalve ook tegen de verlening van een vrijstelling.

Zulks is evenwel strijdig met artikel 20 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Oud).

Verder is, gelet op de ambtsberichten, in artikel 41, lid A, onder 1, sub c, d en e, verzuimd te vermelden, dat de maximumhoogte op de op de kaart nader met b, c en a aangegeven gronden niet meer mag bedragen dan 13, respectievelijk 18 en 13 m. Ook behoeft in deze voorschriften de aanduiding van de grenzen tussen deze kaartgedeelten verbetering.

Tevens wekken deze bepalingen ten onrechte de indruk, dat op bovengenoemde gronden alleen de specifieke, hierin genoemde bebouwing mag worden opgericht, terwijl deze voorschriften toch gelden voor de bestemming "Scheepswerf", die een ruimere variëteit van bebouwing mogelijk maakt. Voorts is het onduidelijk, of artikel 41, lid A, onder 1, sub c, op de met b aangeduide kaartgedeelten, behalve werkplaatsen ook hellingen toelaat.

Gelet op het voorgaande, moet alsnog goedkeuring worden onthouden aan het plandeel met de bestemming "Scheepswerf", artikel 41, voor zover daaraan door gedeputeerde staten niet reeds goedkeuring is onthouden, artikel 42, lid A, lid B, onder 1, de zinsnede "artikel 41: "Scheepswerf"", lid C, onder 3, de zinsnede "artikel 41: "Scheepswerf"" en sub a en onder 4, de zinsnede "artikel 41: "Scheepswerf"" en lid D, onder 2, sub c.

Voorts moet, voor wat betreft het bezwaar van de appellanten tegen de in het plandeel met de bestemming "Scheepswerf" toegelaten hoogte, op grond van de ambtsberichten en het verhandelde in bovengenoemde openbare vergadering worden aangenomen, dat er uit een oogpunt van ruimtelijke ordening geen overwegende bezwaren tegen behoeven te bestaan, dat de maximaal toelaatbare hoogte op de gronden binnen het op de kaart nader aangegeven gedeelte van dit plandeel tot 18 m wordt verhoogd.

Bij de vaststelling van het nieuwe plan ex artikel 30 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening dient met het zoëven overwogene rekening te worden gehouden.

Uit het voorgaande volgt, dat de aan de orde zijnde bezwaren gedeeltelijk gegrond zijn.

De appellanten brengen voorts naar voren, dat de op de plankkaart aangegeven primaire bebouwingsgrens zodanig dient te worden verruimd, dat een kantoor en een dienstwoning kunnen worden opgericht.

Blijkens de ambtsberichten zijn de appellanten echter thans van mening, dat evenbedoelde grens voldoende mogelijkheden biedt voor de bouw van een kantoor en een dienstwoning.

Er is dan ook geen aanleiding om het beloop van de in het geding zijnde bebouwingsgrens te wijzigen, weshalve dit bezwaar ongegrond is.

De appellanten uiten nog de wens, dat een primaire bebouwingsgrens wordt geprojecteerd op de plaats, waarop krachtens een bouwvergunning een showroom mag worden gebouwd.

Uit het verhandelde in meergenoemde openbare vergadering is komen vast te staan, dat er in het kader van de bedrijfsuitoefening behoefte bestaat aan een showroom op de door de appellanten bedoelde plaats.

In deze openbare vergadering is voorts niet gebleken, dat er uit een oogpunt van ruimtelijke ordening of anderszins overwegende bezwaren bestaan tegen de door de appellanten gewenste bebouwing op deze plek.

Onder deze omstandigheden dient een primaire bebouwingsgrens op de door de appellanten gewenste locatie te worden geprojecteerd, zoals nader op de plankaart is aangeduid.

Bij de vaststelling van het nieuwe plan ex artikel 30 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening dient met het laatst overwogene rekening te worden gehouden.

In verband met een en ander is dit bezwaar gegrond.

De appellanten kunnen zich er ook niet mee verenigen, dat gedeputeerde staten hun bezwaar, dat het plan geen mogelijkheid geeft om op de gronden met de bestemming "Scheepswerf" een tweede dienstwoning op te richten, hebben afgewezen.

Gedeputeerde staten hebben deze beslissing gegrond op de overweging, dat het niet wenselijk is, dat nabij een hinder veroorzakend bedrijf als het onderhavige nog een woning wordt gebouwd.

Gedeputeerde staten zijn evenwel in hun ambtsbericht in zoverre op hun mening teruggekomen, dat zij er thans geen bezwaar meer tegen hebben, dat in de voorschriften een vrijstellingsmogelijkheid wordt opgenomen voor de bouw van een tweede dienstwoning onder de voorwaarden, dat de bedrijfsmatige noodzaak is aangetoond, de Inspecteur van de Volksgezondheid, belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu, is gehoord en een verklaring van geen bezwaar van hen wordt verkregen.

Wij delen dit standpunt.

Mitsdien is dit beroepsonderdeel gegrond en moet alsnog mede om deze reden goedkeuring worden onthouden aan artikel 41, lid A, onder 2.

De appellanten hebben voorts bezwaar gemaakt tegen artikel 41, lid A, onder 4, waarin bouwen op gronden met de bestemming "Scheepswerf", die in het winterbed van de Maas liggen, slechts is toegestaan, nadat de rivierbeheerder ter zake is gehoord.

Gedeputeerde staten hebben het bezwaar van de appellanten tegen dit voorschrift afgewezen, omdat zij van mening zijn, dat, gelet op de in het geding zijnde belangen, het horen vooraf van de rivierbeheerder aanvaardbaar en zelfs noodzakelijk is.

Gedeputeerde staten hebben evenwel in hun ambtsbericht hun standpunt aangevuld in die zin, dat de gewraakte bepaling duidelijker dient te worden geformuleerd, aangezien in deze bepaling bijvoorbeeld niet staat vermeld, wie de rivierbeheerder moet horen en wat de consequentie is van een afwijzend advies.

Wij kunnen Ons met een en ander verenigen.

In verband hiermede is er ook hierom aanleiding om alsnog goedkeuring te onthouden aan de in het geding zijnde bepaling.

Uit het voorgaande volgt, dat het aan de orde zijnde gedeelte van het beroep deels gegrond is.

De appellanten zijn verder van mening, dat een hijskraan geen bouwwerk is en daarom in artikel 41, lid A, onder 3, sub b, dat voor bouwwerken geldt, ten onrechte aan een maximale hoogte van 35 m is gebonden.

De kraan, waar het hier om gaat, beweegt zich op een kraanbaan, die op de afbouwkade ligt.

Wij zijn van oordeel, dat de kraan te zamen met de kraanbaan, waar buiten de kraan zich niet kan begeven, als een bouwwerk moet worden aangemerkt.

Het vaste gedeelte van de kraan heeft een hoogte van 35 m.

De uitschuifbare of anderszins beweegbare delen van de kraan kunnen slechts overschrijdingen van deze hoogte veroorzaken, die van tijdelijke aard zijn.

In verband hiermede is er geen reden om de in de onderwerpelijke bepaling opgenomen hoogtemaat onjuist te achten.

Mitsdien is dit beroepsgedeelte niet gegrond.

De appellanten hebben voorts bezwaar gemaakt tegen artikel 41, lid A, onder 3, sub d, krachtens welk voorschrift het bouwen van een erfafscheiding in de vorm van een muur op de gronden met de bestemming "Scheepswerf", behoudens een nader aangegeven gedeelte, niet is toegestaan.

Deze bepaling is aan te merken als een voorschrift omtrent het materiaalgebruik bij het maken van een erfafscheiding.

Een zodanige bepaling hoort in de voorschriften bij een bestemmingsplan evenwel niet thuis.

Daarbij komt, dat de regeling doelmatigheid mist, omdat andere vormen van erfafscheidingen, die het uitzicht zouden kunnen wegnemen, zoals schuttingen en afscheidingen van golfplaten, niet zijn uitgesloten.

Derhalve moet mede op grond van deze overwegingen alsnog goedkeuring worden onthouden aan het gewraakte voorschrift.

In verband hiermede is dit bezwaar gegrond.

De appellanten voeren nog aan, dat er, nu door gedeputeerde staten aan artikel 41, lid A, onder 5, goedkeuring is onthouden, hetzelfde behoort te gebeuren met artikel 42, lid B, onder 2.

Gedeputeerde staten geven in hun ambtsbericht toe, dat door hen ten onrechte geen goedkeuring is onthouden aan laatstgenoemd voorschrift.

Hoewel een regeling als opgenomen in deze bepaling met betrekking tot het gebruik van water in beginsel wel mogelijk is, moet het onjuist worden geacht, dat in deze gebruiksregeling de maten van het af te meren dok een zo prominente rol spelen.

Ook om deze reden dient alsnog goedkeuring te worden onthouden aan dit voorschrift, weshalve dit bezwaar gegrond is.

Uit het vorenstaande volgt, dat het bestreden besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant niet ongewijzigd kan worden gehandhaafd.

Beslissing

Gezien de Wet op de Ruimtelijke Ordening hebben Wij goedgevonden en verstaan:

- I. de bewoners aan de Maaskade en omgeving niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep, voor zover dit betreft de inspraakmogelijkheden;
- II. Scheepswerf "Grave" B.V., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V. niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep, in zoverre dit betreft de bestemming "Woningen in klasse D 1" ten aanzien van de woningen aan de Maaskade;

- III. het beroep van de bewoners van de Maaskade en omgeving voor het overige ongegrond te verklaren;
- IV. met vernietiging in zoverre van het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant van 1 december 1981, no. 75.171, Afdeling RBO, aan het door de raad der gemeente Grave op 18 november 1980 vastgestelde bestemmingsplan "Komplan-Grave" alsnog goedkeuring te onthouden, voor wat betreft:
- A. het plandeel met de bestemming "Scheepswerf", zoals nader op de plankaart is aangegeven;
- B. de volgende gedeelten van de bij het plan behorende voorschriften:
- artikel 41, voor zover daaraan niet reeds door gedeputeerde staten goedkeuring is onthouden;
- artikel 42, lid A, lid B, onder 1, de zinsnede "artikel 41: "Scheepswerf"" en onder 2, lid C, onder 3, de zinsnede "artikel 41: "Scheepswerf"" en sub a en onder 4, de zinsnede "artikel 41: "Scheepswerf"" en lid D, onder 2, sub c;
- V. het beroep van Scheepswerf Grave B.V., Van Hemsbergen Beheer B.V. en Van Hemsbergen Verhuur- en Handelsmaatschappij B.V. voor het overige ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer is belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, 20 mei 1987

w.g. BEATRIX

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER,

w.g. E.H.T.M. Nijpels

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Chef Kabinetszaken,

De Minister